Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

...ой Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

1921 оной ...21-hээ гарана | № 99 (13813) | 1972 оной апрелиин 27, четверг | Сэн 2 мүнгэн

...ССИ ...ТОРОО ...ХИМЛЭЭ

Түүхэтэ юhэдэхи табан жэлэй түсэбые болзорhоонь урид дүүргэхын түлөө колхоз, совхозуудай дунда дэлгэрhэн бүхэроссин социалис мүрысөөнэй 1971 оной дүн гаргагдаа.

Нёдондо жэлдэ хүдөө ажахын продуктнуудые ехээр абажа, гүрэндөө элбэг худалдаад, түсэб-даабаряа амжалтатайгаар дүүргэhэнэй, бүхы hалбаринуудhаа ашаг олзо hайса оруулhанай түлөө Хяагтын аймагай **«Родина» колхоз** РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй дамжуулгын Улаан туг, 10,5 мянган түхэригэй нэгэдэхи мүнгэн шан абаха болоо. Тус колхоз үнгэрэгшэ жэлдэ ажахыhаа 760 мянган түхэригэй сэбэр олзо доход оруулжа, экономикоёо хүгжөөхэ талаар республика доторoo эгээл эрхим амжалта туйлаа hэн.

Мүрысөөнэй гуримай ёhоор энэ мүнгэн шангайнь 70 процент ажалдаа онсо шалгарhан, эрхим үрэ дүн туйлаhан түрүүшүүлые шагнаха хэрэгтэ зорюулагдаха юм.

Сэлэнгын аймагай **XX партсъездын нэрэмжэтэ колхоз** баhал hайн үрэ дүн туйлажа, РСФСР-эй Хүдөө ажахын министерствын, хүдөө ажахын болон бэлэдхэлгын хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай ЦК-гай дамжуулгын Улаан туг, 3500 түхэригэй мүнгэн шанда хүртэбэ.

Тэрэшэлэн бүхэроссин социалис мүрысөөндэ шалгарhанай түлөө Улаан-Үдын аймагай **Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз** — 4.200 түхэриг, Зэдын аймагай **«Коммунизм» колхоз** — 3.150 түхэриг, Хяагтын аймагай **«Дружба» колхоз** — 3.500 түхэриг мүнгэн шангуудые абаха болонхой.

Г. ИЛЬИН,
республикын Хүдөө ажахын министерствын колхозуудай таhагай начальник.

ХАБАРАЙ ҮДЭР ЖЭЛ ТЭЖЭЭДЭГ!

...абшалан, тариалан дээрэ наг шэбхэ ехээр зөөхэ • Балгашье ...миин алдахагүй • Хабарай эртын тарилга эхилээ.

...алалга түлэг дундаа

...хэ бүри таря... ...жнай хүлгөөтэй, ... боложо байна. ...най колхозой бү... ...н бригаданууд эр... ...а тариха паараа ...о дүүргэhээр, мү... ...ор олоор табяад, ...ртын паар хахал... ...иаа.

... хахалалга илан... ...ёрдохи бригадада ...ээр ябуулагдана. ...150 гектар эртын ...алба. Түрүү меха... ...ууд Н. И. Аносов, ...ымов гэгшэд «ДТ-75» трактораар газар хахалхадаа, халаанайнгаа даабари ходо үлүүлэн дүүргэнэ, ажалаа эрхим шанартайгаар хэнэ.

Мүнөө колхоздо хамта дээрээ 300 гектар эртын паар хахалагдаад байнхай. Майн 10 болотор бүхыдөө 1200 гектар паар хахалагдаха юм. Ойрын үдэрнүүдтэ шэниисэ тариха газараа хахалжа захалхамнай.

Тиигэжэ апрелиин 27-hoo эртын таряа тарижа эхилхэбди.

Г. ГОНСОРУНОВ,
Хяагтын аймагай Ранжуровай нэрэмжэтэ колхозой главна агроном.

Ёhотойл урин дулаахан хабарай үдэрнүүдэй тогтобошье, үдэшэ, үглөөниинь Байгал далай тээhээ хүйтэхэнөөр hэбшээлээд абана. Тиигэбэшье hаань, Кабанскын совхозой механизаторнууд үшөө hайса дулаархые хүлеэжэ

ЭМХИТЭЙГЭЭР, БҮТЭЭСЭТЭЙГӨӨР

hуунгүй, эртынгээ тарилгада орожо эхилээ.

Илангаяа газарай хүрьhэндэ удаан хэбтэжэ гарадаг горох, шэниисэ эртэ таряад, ургасыень намар август соо хуряажа абадаг дээрэhээ мүнөө эндэхид эгээн түрүүн эдэ ургамалые тарижа захалха гэлсээ. Түрүүшын үдэрhөө Степной Дворец, Исток тосхонуудай отделенидэ дүрбэн агрегат силос дараха, малда ногоон тэжээл болгохоор горох, шэниисын холисо тарижа эхилээ.

Дүршэлтэй бэрхэ механизаторнууд А. Лагерев. А. Маслов, сеялкэшэд, комсомол хүбүүд Ц. Власов, А. Поплевин, Г. Савельев, И. Суворов гэгшэдэй хүдэлдэг агрегадууд халаанайнгаа даабари түрүүшын үдэрhөө эрхимээр дүүргэнэ.

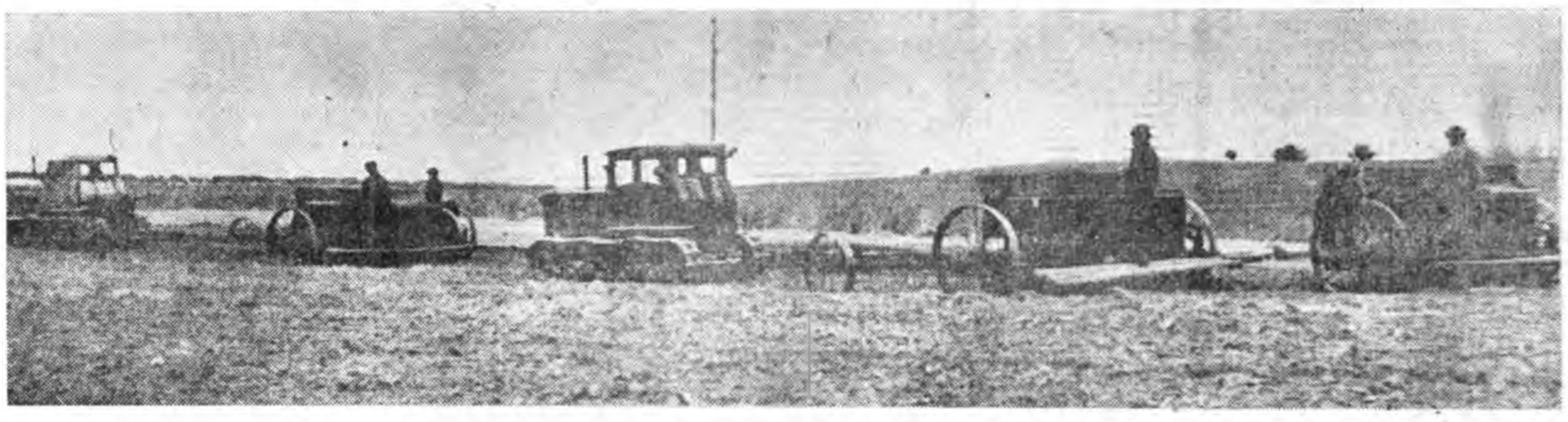
Энэ отделени мүнөө жэлдэ майн 5 болотор бүхыдөө 250 гектарта горох, 1.600 гектарта шэниисэ тариха юм. Мүнөө агрегат бүхэниинь үдэрэй 24—25 гектар тарина. Тиигэжэ түрүүшын 100 гаран гектарта горох, шэниисын холисо таригдаба.

Агрегадуудай нэгэшье hаадгүйгөөр хүдэлхын тула автомашинын жолоошон Н. Поплевин хүрэнгын орооhо таhалгаряагүй зөөнэ.

— Эхилhээр hаяханайшье hаа, яhала эмхитэй, бүтээсэтэйгөөршье хүдэлжэ байна. Иигээд үшөө агрегадуудые нэмэжэ табихадаа, үдэртөө бүрил ехэ газарта тариха аргатайбди. Юрэдөөл эртынгээ тарилгые богони болзорто, hайн шанартайгаар хэжэ дүүргэхэ байхабди, — гэжэ отделениие эрхилэгшэ К. А. Черников найдамтайгаар хэлэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: 1. Тракторист А. Маслов. 2. Агрегадууд горох тарижа ябана.

С. Балдуевай фототекст.

...АГ ...ЭЕЗ ...ТАХАНЬ

...аймагай Хүрбын ...механизаторнууд ...тарилгада түгэс ...хонхой. Бүри эр... ...ус совхозой меха... ...хабарай тари... ...лгадаха машина, ...бадарижа ...Эхимов болон бу... ...хүдэлжэ, даал... ...машина, техникэ... ...соонь заhаба... ...тарилгын халуун ...эрьэбэ. Ойрын ...паар хаха... ...борнойлогдожо

...ИБОДОРЖИЕВА.

1000 ГЕКТАР ТАРИГДАА

ТАРБАГАТАЙ. (Телефоноор абтаба). Апрелиин тэнгhээ хойшо ходо дулаан байжа, үндэр хада, гүбээ газарай үбэр наруули талын тарялангай хүрьhэн дээгүүрээ 5-6 сантиметр гүнзэгыдэ дулаасаад, эртын таряа тарижа эхилхээр болобо.

Тиимэhээ манай «Дружба» колхозой тракторно-таряан ажалай дүрбэн бригада апрелиин 19-hөө эртынгээ тарилгада жэгдэрэн ороо hэн. Түрүүн бүхы паар, намар хахалhан газараа саг соонь борнойлжо, шииг нойтыень түргэн хушаа юм.

Эхилhээр тиимэ үни болоогүйшье hаа, гурбадахи бригадын (бригадирынь В. И. Наумов) механизаторнууд 410 гектарта шэниисэ хэрээhэлүүлэн таряад, колхоз соо мүрысөөндэ эрхимлэнэ. Тус бригадын дүршэлтэй тракторист П. Н. Давыдов, сеялкэшэд Д. К. Акулов, А. И. Колесов гэгшэдэй хүдэлдэг тарилгын агрегат үдэр бүри 35—40 гектар тарина. Тэрэшэлэн А. А. Дроздовой хүтэлбэрилдэг хоёрдохи бригада үсөөхэн үдэр соо 300 гаран гектарта шэниисэ тариhан байна.

Апрелиин 25-най мэдээгээр колхоз дотор бүхыдөө 1000 гектарта шэниисэ таригдаа. Үдэр бүхэндэ найман агрегат хүдэлжэ, хамта 200 hайса гаран гектар тарина.

Бүхы бригаданууднай эдэ үдэрнүүдтэ ажалайнгаа эршые саашадаа үшөө шангадхан хүдэлөө hаа, 4100 гектар шэниисээ Майн нэгэнэй hайндэр соогуур тарижа дүүргэхэ гүйсэд аргатай.

П. КОКОРИН,
колхозой главна бухгалтер.

Улаан-Үдын аймаг.

ХЯАГТЫН АЙМАГАЙ СОЁЛ КУЛЬТУРЫН ҮДЭРНҮҮД ДҮҮРЭБЭ

Хяагтын аймагай соёл культурын үдэрнүүд республикымнай ниислэл хото Улаан-Үдэдэ апрелиин 24-дэ эхилээ гэжэ газетэдээ бэшээ hэмди.

Хяагтын аймагай түлөөлэгшэд Октябрьска районой ажалшадтай гурбан үдэрэй туршада уулзажа, промышленна предприятинуудта, техникумүүдтэ ошожо хөөрэлдэhэн, дүй дүршэлөө андалдаhан, концерт харуулhан байна.

Уржадэр, апрелиин 25-най үдэр Хяагтын аймагай делегаци Улаан-Үдэ хотын дурасхаалта газарнуудаар ябажа, промышленна предприятинуудта ошоо. Һүүлээрнь хүдөө ажахын техникумэй, хэлхеэ холбооной электротехникумэй багшанар, студентнэртэй уулзажа, концерт харуулаа.

Хяагтын аймагай ажалшадай депутадуудай Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр Б. Б. Базаров Улаан-Үдын телевидэнидэ ерэжэ, наймадахи табан жэлэй туршада аймагай ажахынуудай туйлаhан амжалтанууд, соёл культурын хүгжэлтэ тухай харагшадта дэлгэрэнгыгээр хөөрэжэ үгөө.

Үсэгэлдэр Хяагтын аймагай түлөөлэгшэд СССР-эй Наукануудай академиин Сибириин отделениин Буряадай филиалай эрдэмтэдтэй уулзаба. Һүүлээрнь тэдэнэр Зүүн Сибириин соёлой институт ерэжэ, энэ дээдэ hургуулиин багшанар болон студентнэртэй уулзаба.

Хяагтын аймагай түлөөлэгшэд Октябрьска районой предприятинуудай түрүүшүүлэй дүй дүршэлтэй танилсаа. Тэдэнэр Улаан-Үдын сэмбын фабрикада, мяханай болон мебельнэ комбинадуудта ошожо, тэндэхи хүдэлмэришэдтэй хөөрэлдөө.

Үдэшэлэн мяханай комбинадай соёлой ордон соо хүн зон олоороо сугларба. Энэмнай юуб гэхэдэ, Хяагтын аймагай соёл культурын үдэрнүүдэй түгэсхэлэй үдэшэ эхилхэеэ байба ха юм.

Энэ түгэсхэлэй үдэшэ дээрэ Хяагтын аймагай түлөөлэгшэд Октябрьска районой хүтэлбэрилэгшэдтэ, ажалай түрүүшүүлдэ, хүн зондо халуун баярые хүргэжэ, иимэ уулзалгануудай, соёл культурын үдэрнүүдэй хэндэшье аша туhатай байhан тухай тэмдэглэбэ.

Һүүлээрнь Хяагтын аймагай уран hайханай бүлгэмэйхин ехэ концерт харуулба.

МАНАЙ КОРР.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: 1. Хяагтаhаа ерэhэн айлшадые Октябрьска районой түлөөлэгшэд хүндэтэйгөөр угтана. Баруун гарhаа: Хяагтын аймагай Ранжуровай нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ А. Н. Соковиков, Алтайн совхозой түрүү hаалишан М. Р. Найданова, КПСС-эй Хяагтын райкомой нэгэдэхи секретарь Е. Ф. Елизов. 2. Хяагтын аймагай соёл культурын үдэрнүүдэй түрүүшын уулзалга дээрэ КПСС-эй Октябрьска райкомой нэгэдэхи секретарь А. Д. Чукаев үгэ хэлэжэ байна.

А. ИСТОМИНОЙ фото.

УУЛЗАЛГА БҮХЭНИИНЬ УРМАТАЙ БАЙГАА

Буряадай литература, искусствын үдэрнүүд Түнхэнэй аймагта боложо дүүрэбэ. Уржадэр Хэрэн тосхоной соёлой ордон соо хүн зон олоороо сугларанхай байба. Энэнь түгэсхэлэй үдэшэ болоно.

Буряадай уран зохёолшод, уран зураашад, композиторнууд, артистнууд табан үдэрэй туршада Түнхэнэй аймагай ажахынуудаар ябажа, хүн зонтой уулзаhан, концерт, зүжэгүүдые харуулhан, өөhэдынгөө саашанхи түсэбүүд тухай хөөрэжэ үгэhэн, эндэхи ажалшадай хэрэгүүдтэй танилсаhан байна. Буряадай оперо, балетэй бүлэг артистнууд Түнхэнэй аймагай эгээл холын тосхон болохо Моондо ошобо. Тиихэдэ уран зохёолшод А. Бальбуров, Ч. Цыдендамбаев, И. Калашников, Д. Улзытуев, Г. Чимитов, уран зураашa Н. Далбанов гэгшэд аймагай олохон ажахынуудаар ябаба. Тэдэнэр уржадэр Туранай совхозой дүрбэдэхи отделениин хүн зонтой уулзаhан байна. Ахалиг тосхоной хүдөөгэй клубта уран зохёолшо И. Калашниковай хабаадалгатайгаар уншагшадай конференци үнгэргэгдөө.

Уран зураашадай эмхидхэhэн нүүдэл выставкые Хэрэнэй, «Аршан» курортын, Тоорын болон бусад тосхонуудай хүн зон ехэ hонирхон хараа. Тиихэдэ Хоца Намсараевай нэрэмжэтэ Буряадай драмын театрай артистнар Д. Батожабайн «Урбаанай уршагта ябадалнууд» гэhэн зүжэгые нилээд олон газарнуудта харуулжа, олоной магтаалда хүртэбэ.

Иигэжэ Буряадай литература, искусствын үдэрнүүд Түнхэнэй аймагта hүр жабхалантайгаар, урматайгаар, эмхитэйгээр үнгэрбэ.

Манай корр.

Н. В. ПОДГОРНЫЙ ЧССР-эй ФЕДЕРАЛЬНА СУГЛААНАЙ ДЕЛЕГАЦИТАЙ УУЛЗАБА

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. В. Подгорный КПЧ-гэй ЦК-гай Президиумэй гэшүүн, Федеральна суглаанай Түрүүлэгшэ Алоис Индра түрүүтэй ЧССР-эй Федеральна суглаанай делегацитай апрелиин 25-да Кремль соо уулзаба.

Чехословакиин талаhаа — делегациин гэшүүд: ЧССР-эй Федеральна суглаанай Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо Ян Марко, Федеральна суглаанай Арадай палатын түрүүлэгшэ Вацлав Давид, Федеральна суглаанай Национальностьнуудай палатын түрүүлэгшэ Далибор Ганес, Федеральна суглаанай депутадууд Ян Мушал, Эмиль Риго, Гелена Чермакова, Ирена Месарошова, мүн ЧССР-hээ Советскэ Союзда байдаг элшэн сайд Ян Гавелка гэгшэд хани халуун, нүхэр ёhоной оршон байдалда болоhон уулзалгада хабаадаа.

Совет ба Чехословакиин парламентаринуудай хоорондын аха дүүгэй харилсаа холбоон хоёр оронoй арадуудай аша туhада жэлhээ жэлдэ бэхижэн хүгжэнэ гээд Н. В. Подгорный сэдьхэлээ ханангяар мэдүүлбэ. Парламентска холбоо барисаануудай ехэ үүргэ тухай хэлэхэдээ, Советскэ Союзай, Чехословакиин Коммунис партинуудай, хоёр оронoй арадуудай хоорондохи бата бэхи нэгэдэлые эдэ холбоо барисаанууд гэршэлэн харуулна гэжэ Н. В. Подгорный тэмдэглээ.

Манай аха дүүгэй харилсаа холбоонууд социалис хани барисаае бэхижүүлхэ, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал тогтоохо арга олгоно гээд Н. В. Подгорный хэлэбэ.

Советскэ Союзда айлшалhан тухайгаа Алоис Индра хөөрэбэ. Хани ёhoop, хүндэмүүшэ халуунаар угтаhанайнь түлөө тэрэ совет хүнүүдтэ гүнзэгы сэдьхэлhээ баяр хүргөө. Социалис оронуудтай, түбхын түрүүлэн Советскэ Союзтай нягта хани барисаатай байhанайнгаа түлөө Чехословаки амжалтануудые туйлаа гэжэ Алоис Индра тэмдэглэhэн байна.

ЧССР ба Советскэ Союзай хоорондын аха дүүгэй холбоо барисаан, үгэеэ ойлголсолго политическэ, экономическа ба соёлой ажабайдалай бүхы hалбаринуудта амжалтатайгаар хүгжэнэ гээд хүндэтэ айлшан сэдьхэлээ ханангяар тэмдэглээ. Гүрэнэй засагай дээдын органууд болон нютагай Соведүүдэй хоорондохи харилсаан улам бүри үргэдэжэ байна.

Совет талаhаа — СССР-эй Верховно Соведэй палатануудай түрүүлэгшэнэр А. П. Шитиков, Я. С. Насриддинова, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь М. П. Георгадзе хөөрэлдөөндэ хабаадалсаба.

(ТАСС).

СССР-эй ОБОРОНЫН МИНИСТЕРСТВЭДЭ

Совет Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй хүтэлбэрилхы тушаалтадай зүблөөн 1972 оной апрелиин 24—25-да болобо. Сэрэгүүдэй дайшалхы ба политическэ бэлэдхэлэй асуудалнууд зүблөөн дээрэ хэлсэгдэбэ.

Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй элдэб түрэлэй сэрэгүүдэй главнокомандалагшад, СССР-эй Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй Генеральна штабай начальник, Совет Армиин, Далайн-Сэрэгэй Флодой Главна политическэ управлениин начальник, СССР-эй Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй тылэй начальник, СССР-эй Гражданска оборонын начальник, командалагшад, сэрэгэй соведүүдэй гэшүүд, зарим округуудай политическэ управленинүүдэй, бүлэг сэрэгүүдэй, флодуудай начальнигууд зүблөөн дээрэ үгэ хэлээ.

СССР-эй оборонын министр, Советскэ Союзай маршал А. А. Гречко түгэсхэлэй үгэ хэлэбэ.

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежнев зүблөөндэ хабаадагшадай урда үгэ хэлэhэн байна. Оронoй дотоодын ба уласхоорондын байдалай асуудалнууд. КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүдэй үндэhөөр Совет Армиин, Далайн-Сэрэгэй Флодой бэелүүлхэ зорилгонууд тухай тогтожо хэлэбэ.

Партиин, манай Эхэ оронoй ажалшадай анхарал оролдолгоор сэрэгшэдэй дайшалхы ба политическэ аша үрэтэй бэлэдхэл хэхэ эрхэ байдал байгуулагданхэй гэжэ тэмдэглээд, Совет Зэбсэгтэ Хүсэнүүд урдаа табигдаhан зорилгонуудые хододоо амжалтатайгаар бэелүүлхэ, коммунизм байгуулжа байгаа совет арадай зохёон байгуулхы ажал хэрэгые бата найдамтайгаар хамгаалха гэжэ найдажа байhанаа нүхэр Л. И. Брежнев мэдүүлбэ.

Нүхэр Л. И. Брежневэй үгэ халуунаар угтагдаа.

(ТАСС).

СССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ

1972 оной майн 6-най субботын амаралтын үдэрые майн 8-най понедельнигтэ болгохо гэжэ СССР-эй Министрнүүдэй Совет тогтоогоо.

ТАСС ...Н hОНИН

...ь Кастро Рус ...з Союзда

Хүтэлбэрилэгшын нэрэ хүндэ

НҮХЭР МАСТЕР

«Рассвет» гэжэ соёлой байшан соо авиационно заводой мастернуудай суглаан боложо байба. Үйлэдбэриин дунда зиндаанай хүтэлбэрилэгшэд—мастернуудай үүргэ, шадабари дээшэлүүлхэ тухай, мүн энээндэ хабаатай асуудалаар ехэ хөөрэлдөөн болоо. Хэлсэмээр бүхы юумэн хэлэгдэhэн хэбэртэй. Тингэтэр... Гэнтэ суглаа хүтэлэгшэ бодожо саарhа уншаба. Үйлэдбэриин дүршэл ехэтэй командир А. Я. Краснянский яажа хүдэлдэг тухайдаа, хайшан гэхэдээ бүхы юумэниинь иимэ урагшатайгаар бүтээгдэнэб гээд хөөрэжэ үгэг лэ гэhэн хэдэ хэдэн мастернуудай гуйлта байба.

Энэ суглаанай ендэр дээрэhээ Алексей Яковлевичай хөөрэhыень тэрэ шэгээрнь уншагшадта дамжуулхамнай.

— Хайшаң гээд иимэ бэлэхэнээр бүтэнэб гэнэ гүт? Нэгэ талаhаа бэлэн, нүгөө талаhаа бэрхэшье байдаг гээшэ. Зай, ягаад ажалаа эмхидхэнэбибди гэжэ хуряангыгаар тогтоhуу.

Үглөөгүүр 7 сагта гэхэ гү, али ажалай эхилхэ сагhаа 30 минута урда тээнь цехтээ ерээд байдагби. Хоёрдохи халаанай хүдэлмэришэд (энэ мастерай бүлэг хүдэлмэрилэгшэд хоёр халаанда хүдэлдэг юм) юу хээ юм aаб гэжэ харадагби. Мэнэ мэнэ ороод ерэхээ байhан басагадай хэндэнь, ямар юумэ даалгаа hаа, таарамжатайб, орёошог даалгабари хэндэ үгэлтэйб гэжэ бодохош. Толгой соогоо хүн бүхэнэй шадабари, хүсэ, арга боломжо тухай бодожо үзэхэш. Станогуудаа хараха, шалгахаш. Тэдээндэ дутагдал, бага зэргын эбдэрэлэй обёорогдоо hаань, заhагшадта мэдүүлхэш.

Басагад ерэжэ эхилхэ. Ямар нэгэн дутагдал тохёолдоhон гү, али халаанай хүдэлмэришэдэй ажалда hаад болохоор юумэнэй байгаа hаань, хүдэлмэриин урда тээ сугларжа, таба минута соо хөөрэлдэдэг байнабди. Һанамжа, бодомжо тухайдаа өөрөө хөөрэжэ үгөөд, нүхэдэйнгөө, хүдэлмэришэдэй дурадхалнуудые дуулахаш. Эдэнэрэй ажаглалтанууд ехэ туhатай байдаг гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй. Эдээниень анхаралтайгаар лэ шагнаха ёhотой бшуу.

Халаанай үедэ манай хүдэлмэришэд бүгэдэндэ адлил хүдэлдэг юм. Ажалай үдэрэй дүүрэхэдэ, гэр руугаа яарангүй, хоёрдохи халаанай хүдэлмэришэдэй ажалдаа ороторынь харахадаа, hанааншни амар байха юм. Минии hанахада, халаанда — хүдэлмэридөө hайсал бэлдээ hаа, саашадаа ажалшье hайнаар ябаха, зонойшье сэдьхэл дүүрэн, урма зоригтойнууд байха. Һайнаар хүдэлхэ эрхэ нүхэсэл зохидоор лэ байгуулха шухала гэжэ би үшөө дахин онсолон тэмдэглэхэ байнаб.

Тэрээнhээ гадна хүнэй зосоохи байдал, сэдьхэл бодол (настроени) гээшэ ехэ шухала даа. Хара эртэнhээ түр-тар гэлдэхэ болоо hаа, юун мүртэй ажал бүтэхэ бэлэй. Сэдьхэлээ бэдьхэтээд, сухалдаад байхадаа хэhэн деталь тон hайн шанартайда заяандаашье тоологдодоггүй гэжэ бодото байдал харуулба. Энэ талаар шэнжэлэлгэ хэдэг, эрдэмтэдэйшье ажал, бодото хүтэлбэрилэгшэдэйшье дүршэл энээниие тодоруулаанхай ха юм даа. Тиимэhээ коллективтээ хүдэлмэриин эгээл hайн эрхэ байдал (морально-политическэ) байгуулха гэжэ ямаршье зиндаанай хүтэлбэрилэгшэдэй үмэнэ тон харюусалгатай, тон шухала зорилго партиин XXIV съездын табиhаниинь элитэ.

Ноёрхохо, мэдээрхэхэ, хоолойгоо шангадхаха мэтын бүдүүлиг янзын арга дүршэл манайда байдаггүй гэхэдээ hайрхаха, хүхиргэхээ hананагүйб. Бидэнэр энээнгүйгөөр бэе бэеэ ойлголсодог байналди. Богонёор хэлэхэдэ, хүтэлбэрилэгшэ гээшэ сугтаа хүдэлдэг хүнүүдээ соо хараха мэргэн хурса нюдэтэй, энхэргэн hайхан сэдьхэлтэй, нүхэдэйнгөө hарюу жалжагы гэшхэхэдэ, сэхэлжэ шадаха тэсэбэритэй, уужам налгай зантай хүн байхал ёhотой. Теэд элдэбын лэ зонууд хүтэлбэрилэгшэд гээшэбди гэжэ ябана ха юмбибди даа.

Манай hанахада, А. Я. Краснянский даатаhан бүлэг хүдэлмэришэдөө ударидадаг өөрын оншотой, ажал хүдэлмэри дээрээ нэгэ гурим заншалтай болоhон. Энэнь юун бэ гэхэдэ, хүдэлмэришэн бүхэнэй ажал харадаг, шалгадаг байна. Гадна хүдэлмэришэн бүхэндөө үндэр дээдэ мэдэрэл—харюусалга ехэтэй байхаар хүмүүжүүлhэн гэжэ бидэ обёордог байнабди. Хүдэлмэриинь уедэ нэгэшье хүниие хэдыхэншье минута соо hамааруулжа болохогүй. Нэгэтэ ажалайнгаа хэрэгээр ябаад, нэгэ хүнтэйнь хөөрэлдэхэ hанаатай хандаhандаа аягүйрхэдэгбди.

— Хүлисэгты, мүнөө таанадтай дуугаралсаха сүлөөгүйб. Һүүлдэ уулзуужамди, — гүүлхэдээ абяагүй байгаа hэм. Гурим, журамынь hайн даа.

Мастер Краснянскиин хүдэлмэришэд хоёр халаанда хүдэлдэг гэжэ дээрэ хэлээ hэмди. Өөрөө мастер нэгэ халаанда хүдэлнэ, нүгөө халаанайхиднынь мастергүйгөөр ажаллана гээшэ аб даа. Теэд Алексей Яковлевичай үгышье hаань, ажалшадынь мастертаяа сугтаа хүдэлhэн мэтэ эмхитэй гуримтайнууд байдаг. Өөрынь нүлөөн иимэ ехэ—эмхидхэхы дүршэлынь ехэ. Нүгөө талаhаа энэ мастер хүнүүдтээ хандахадаа, харилсахадаа мүн лэ өөрын онсо түлхюуртэй болоhон, бэрхэ байна. Зонуудай хоорондохи харилсаанууд орёоног гээшэ аб даа. Тиин мастер Краснянскиин шадабарида атаархахаар гэжэ харадагбди. Олон зонтой коллективтэ бүхы юумэн хуу hайн байха бэшэ ха юм даа. Нэгэн ажалhаа хожомдохо, нэгэн оройдоо ерэхэгүйhөө эхилээд элдэбын ушар боложол байгаа бэзэ. Иимэ юумэнэй болоходо, нниитын организацинуудтай хамта зохихо хэмжээнүүд абтадаг байна. Иимэ хүнтэй гансаарантайншье хөөрэлдэхэ саг али олон болоо аб даа.

Мастер А. Я. Краснянскиин ажабайдал тухай хуряангыгаар тогтоё. Манай ахамад үетэн олон бэрхэшээлнүүдтэй ушарhан гээшэ аб даа.

Хоридохи зуун жэлэй эхеэр нэгэдэхи дэлхэйн дайнай үедэ жаахан үхибүүд гүйлдэжэ ябаа, революциин, граждан дайнай үедэ томохонууд хүбүүд болоод ябаа. Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай жэлнүүдтэ Улаан Армиин гол шухала хүсэн болонхой байгаа. Эдэнэр олон юумэ үзөө, хараа. Тэдэнэрэй дунда А. Я. Краснянский оролсоно. Түрүүшын табан жэлнүүдэй үедэ Магнитка барилсаа. Удаань арми. Эхэ Оронойнгоо зүүн хилэ хамгаалалсаа, империалис Японие бута сохиhон дайнда ябалсаа.

Армиhаа бусамсаараа — 1946 онhоо Алексей Яковлевич манай заводто хүдэлнэ. Ехэнхидээ мастераар хүдэлөө. Нэгэл цехтэ, нэгэл заводто. Энэ үе соо хүнэй ажабайдалда юуншье, баярламааршье, голхорхоршье юумэн болоо юм аб даа. Бүхы юумэн hайн байдаггүй бшуу. Хэды бэрхэшээлнүүдэй тохёолдоошье hаа, тэдэниие бултыень дабажа гараhан, мүнөө Алексей Яковлевич манай заводто хорин табадахи хабараа угтажа байна.

Ажал хүдэлмэриинь эдэ олон жэлэйнь дүн гэхэдэ, энэ мастерай бүлэгтэ үшөө 1965 ондо коммунис ажалай коллектив гэhэн, эрхим шанарай бүлэг гэhэн хүндэтэ нэрэ зэргэнүүд олгогдоо hэн. 1966 ондо заводой 12 коллектив, тэрэ тоодо энэ мастерай даадаг коллективтэ КПСС-эй XXIII съездын нэрэ олгоhон юм.

Алексей Яковлевичай абаhан шагнал олон даа. Партиин горкомой грамота, социалис мүрысөөнэй отличник гэhэн значогтой, заводой ветерануудай самбарта А. Я. Краснянскиин нэрэ үнинэй хадаатай байдаг.

Шэнэ табан жэлэй хоёрдохи жэлэй түрүүшын үдэрhөө эхилээд, энэ мастерай даадаг коллектив оролдосотойгоор хүдэлжэ байнхай. Дүршэлтэй хүдэлмэришэд Ф. Л. Рогашева, Т. А. Неродова, В. В. Васильченко гэгшэд hайн ажалаараа шалгарна. Мүн hаяшаг ерэhэн залуу басагадшье яhала hайнаар хүдэлжэ эхилээ, эндэ хүдэлхэ дуратайнуудшье юм.

* * *

Манай заводой дирекци, партийна комитет үйлэдбэриин мастернуудай үүргэ дээшэлүүлхын тулада ходо оролдожо байдаг юм. Энэ зорилгоор иимэ хэмжээнүүд бэелүүлэгдэжэ эхилбэ: мастернуудта тусхай хубсаhа үгэдэг болоо. Эдэнэрэй салин дээрэ тусхай нэмэлтэ тогтоогдоо. Тэрэ тоодо мастер А. Я. Краснянский нёдондо жэлэй иимэ нэмэлтэ мүнгэ салингhаа гадуур абадаг болоо. Гадна мастернуудай шан нэмэгдэхэ, амаралтада гарахадань аргалуулгада зорюулжа, мүнгэн үгтэхэ. Мүн заводто 5 жэлдэ хүдэлжэ байhан мастерта болзорhоонь 5 жэл урид байра үгэхэ болонхой.

Эдэ хэмжээнүүд мастерай үүргэ улам дээшэлүүлхэдэ туhатай байхань лабтай.

Н. ФЕДОТОВ,
А. БЕЛОУСОВА,
заводой барламал газетын хүдэлмэрилэгшэд.

КПСС-эй райкомуудhаа мэдээсэнэ

ХЭЖЭНГЭ

ХЭЖЭНГЭ. Партийна эхин организацинуудта тоосоото hунгалтын суглаанууд боложо үнгэрhөөр нилээд горитой саг үнгэршэбэ. Тиимэ суглаанай болоходо Худанай леспромхозой коммунистнууд үгэ хэлэхэдээ, парткомой хүдэлмэриин дутагдалнуудые шүүмжэлhэн, дурадхалнуудые яhала оруулhан байгаа.

Теэд тоосоото hунгалтын суглаан дээрэ коммунистнуудай хэhэн шүүмжэлхы ажаглалтануудые, оруулhан дурадхалнуудые бэелүүлхэ талаар леспромхозой партком үнгэрhэн үедэ ямар хүдэлмэри бүтээгээб? Иимэ асуудал КПСС-эй райкомой бюрогой заседани дээрэ зүбшэн хэлсэгдээ. Энэ асуудалаар тоосоо бариhан парткомой секретарь А. П. Фадеев коммунистнуудай оруулhан hанамжа дурадхал, захяа заабари болон хэhэн шүүмжэлнүүдые хүсэндэнь хүргэхэ талаар хэhэн хүдэлмэри тушаагаа хөөрэжэ үгөө. Тингэбэшье парткомой ажал ябуулгада үшөөл дутагдалнууд бии байhаар гэжэ бюро тэмдэглээ. Урда мэтэ тосхоной интеллигенци олониитын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр оролсоногүй, харуулан ойлгуулха агитаци hайжаруулха хэрэгтэ анхарал табигдаагүй байhаар. Бэшэшье дутагдалнууд олон элирхэйлэгдээ.

Энэ дутагдалаа дары усадхаха эрилтэ парткомой үмэнэ табигдаба.

Р. ЦЫМПИЛОВ,
КПСС-эй райкомой таhагые даагша.

УЛААН-ҮДЭ

«СССР-эй байгуулалта — Ленинскэ национальна политикын илалта» гэhэн асуудалаар теоретическэ конференци КПСС-эй Железнодорожно райком үнгэргэбэ. Конференцидэ партийна эхин организацинуудай секретарьнар, тэдэнэй орлогшонор, партгрупоргнууд, партийна эдэбхитэд уригдаhан байна.

«СССР-эй байгуулалта ба тэрэнэй түүхэтэ удха шанар» гэhэн лекци түүхын эрдэмэй доктор, профессор, Буряадай багшанарай институдай кафедрые даагша нүхэр Е. Е. Тармаханов уншаба. Түүхын эрдэмэй доктор, профессор Н. Н. Егунов «Буряадай АССР—СССР-эй аха дүү арадуудай бүлэдэ» гэhэн асуудалаар лекци уншаба.

ССР Союзай байгуулагдаhаар 50 жэлэй ойе угтуулан коллективтээ политическэ, ойлгууламжын хүдэлмэри ямар онол аргаар ябуулжа байhан тухайгаа, саашанхи хараа түсэб тухайгаа Буряадай хүдөө ажахын институдай парткомой секретарь Б. Н. Баторов, прибор бүтээлгын заводой парткомой секретариин орлогшо В. Б. Нимаев, авиационно заводой парткомой секретариин орлогшо М. Г. Упхонов болон бусад сугларагшадта хөөрэжэ үгэбэ.

СССР-эй байгуулагдаhаар 50 жэлэй ойн хүндэлэлдэ районой ажалшадай абаhан социалис уялгануудай дүүргэлтын ябаса тухай КПСС-эй райкомой нэгэдэхи секретарь В. Н. Вовк дэлгэрэнгыгээр хөөрэжэ үгэбэ.

Манай корр.

КАБАНСК

Партийна эхин организацинуудаар партийна эмхидхэлэй хүдэлмэри hайжаруулха тухай асуудал КПСС-эй райкомой пленум дээрэ зүбшэн хэлсэгдэhэн юм. Тус пленумэй абаhан тогтоолой Мысовая станциин узловой парткомдо мэдэлтэй партийна организацинуудаар ямараар бэелүүлэгдэжэ байhан тухай асуудал партиин райкомой бюро дээрэ hаяхан зүбшэн хэлсэгдэбэ. Парткомой секретарь Н. И. Ушаков тоособо.

Пленумэй hүүлээр ПЧ-15, Мысовая станци, рельс гагнадаг заводой болон бусад зарим предприятинуудай партийна эхин организацинуудаар эмхидхэлэй, политическэ хүдэлмэри нилээд hайжаржа байна гэжэ бюро дээрэ тэмдэглэгдэбэ. Партийна суглаан саг болзортоо зарлагдажа, үйлэдбэриин, мүн партийна организациин ажабайдалай шухала асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдэдэг болоо. Коммунистнуудай олонхинь үйлэдбэри дээрэ түрүү зэргэеэ бодото дээрэнь бэелүүлнэ.

Гэхэтэй хамта олохон партийна организацинуудаар КПСС-эй райкомой пленумэй тогтоол хангалтагүйгөөр дүүргэгдэнэ гэжэ бюро дээрэ элирбэ. ОРС-ын филиалай, хилээмэнэй заводой партийна эхин организацинуудта абаhан шиидхэбэриин дүүргэлтын хойноhоо хиналта hулаар табигданхай, коллективтэ социалис мүрысөө ёhын тэдысэ эмхидхэгдэнэ.

Эдэ болон бусад дутагдалнуудые дары усадхаха хэмжээнүүдые абахыень КПСС-эй райкомой бюро узловой парткомые уялгалба.

В. КУЛЕВ,
КПСС-эй райкомой таhагые даагша.

Энэ зураг дээрэ Улаан-Үдын трикотажна фабрикын нэхэгшэ Любовь Семёновна Рыбинае харанат. Хамта ажалладаг нүхэдэйнгөө дунда онсо шалгаржа, олондо хүндэтэй болоhон Любовь Рыбина юhэдэхи табан жэлэйнгээ түрүүшын жэлэй даабари, уялгые болзорhоо уридшалан дүүргэжэ амжаhан юм. Мүнөөшье тэрэ хараалагдаhан даабариия үлүүлэн бэелүүлhэн зандаа.

Ц. Цыренжаповай фото.

Лидия Рыжакова Улаан-Удын нарин сэмбын фабрикада ажалладаг болоhоор гурбан жэл болобо. Энэ жэлэй дүрбэн hарын даабарие тэрэ болзорhоонь урид дүүргэжэ шадаhан байна. Мүнөө Лидия май hарын тоогоор ажаллана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Л. Рыжакова ажалдаа.

Д. БАЛДАНОВАЙ фото.

Балта хадуурай бата нэгэдэл

АШАГ ЕХЭТЭЙ ТУҺАЛАМЖА

Хүдөө ажахые хүгжөөхэ хэрэгтэ хубитаяа оруулха гэжэ шиидэhэн «Электромашина» заводой коллектив энэ жэлдэ хоёр миллион түхэригhөө үлүүтэй продукци хүдөөгэй ажалшадай захилаар дүүргэхэ юм. Урдань хүдөөдэ эльгээгдэдэг автокран, электродвигательнүүдhээ гадна, энэ жэлдэ шэнэ продукци — «вихрь» гэжэ силосэй комбайнай редуктор бүтээгдэжэ эхилээ. Бусадhаа тад ондоо шэнэ продукци гаргахын тула нарин нягта бэлэдхэл хэхэ, техническэ документаци бэлдэхэ, хүдэлмэришэдые hургаха хэрэгтэй байгаа. Техническэ талаараа орёо энэ даабари дүүргэхыень hайн бэлэдхэлтэй инженер, технигүүдтэ, дүй дүршэлтэй хүдэлмэришэдтэ дурадхагдаба.

Мүнөө энэ хэрэг урагшатайгаар бүтэжэ байна. Токарь Г. Бузин деталь үрэмдэхэ тусхай тошыло зохёогоо. Тэрэнь түмэр тайран отолхо 5 үзүүртэй юм. Нүхэр Бузинай дурадхаhан энэ түхеэрэлгэ ажалай бүтээсые хоёр дахин дээшэлүүлхэ арга олгобо. Тиихэдэ И. Бердюгин деталиие термическэ аргаар болбосоруулха тусхай индуктор зохёон бүтээhэнэйнь ашаар энэ ажалай бүтээсэ аяар гурба дахин дээшэлүүлэгдээ.

Фрезеровщик Ю. Старовойтов, үрэмдэгшэд К. Карпов, И. Кравченко, токарьнууд Г. Бузин, П. Унагаев, мүн Л. Бимбаевай, Г. Ключеровэй, М. Фоминагай даадаг бригаданууд хүдөө ажахын захилые харюусалга ехэтэйгээр дүүргэнэ. Редукторнуудые хабсаргаха даабари дүй дүршэлтэй хүдэлмэришэдтэ даалгагданхай. Тэдэнэй нэгэн, уран гарта Василий Иванович Реутов юм. 5-дахи разрядтай энэ слесарь урдань хүдөө ажахын механизаторай мэргэжэлтэй байhан. Василий Ивановичай гараар хабсаргагдаhан редукторнуудай шанар hайн гэжэ сэгнэгдэнэ.

Редуктор гээшэ хабсаргагдаhан байха ёhотой. Шэнэ продукци бүтээжэ эхилhэн инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд, юрын хүдэлмэришэд техническэ хиналтын шалгалтагүйгөөр ажаллаха гэжэ шиидээ. «Хүдэлмэришэнэй hэшхэл ямаршье ОТК-hаа үлүү» гэhэн уряатайгаар тэдэнэр ажаллана.

Заводой коллектив хүдөө ажахын шэнэ захилые хараалагдаhан болзорhоонь уридшалан дүүргэжэ байнхай. Редукторнуудые бүтээхэ, худалдаха жэлэй түрүүшын кварталай даабари мартын 25-да дүүргэгдээ. Тингэжэ түрүүшын 400 редуктор хүдөө ажахыда эльгээгдээ. Заводой коллектив апрель соо хүдөө ажахын бүри ехэ продукци бүтээн гаргаха даабаритай. Ганса редукторнуудые абажа хараха болоо hаа, аяар 700-е бүтээхэ юм.

Гадна манай завод хүдөө ажахыда ондоошье продукци эльгээдэг. Нэгэ доро 10 тонно ашаа үргэдэг автокранууд, 100 киловатт хүсэтэй электродвигательнүүд колхоз, совхозуудта эльгээгдэнэ.

Манай коллектив хүдөө ажахын захил дүүргэхэтээ хамта шефскэ туhаламжа хүргэдэг. Культурна, ажаhуудалай барилга хэлсэнэ, үбhэ тэжээл бэлдэлсэнэ, талха таряа хуряалсана. Мүн хэрэгтэй болоходонь, хүдэлмэришэд хүдөө гаража, үбэлэй түл абалгын үедэ колхоз, совхозуудта ажаллана. Улаан-Үдын хүдөөгэй, Яруунын, Хяагтын аймагуудай ажахынуудта заводой хүдэлмэришэд ошожо, ехэ туhаламжа хүргэдэг байна.

Энэ жэлдэ шефскэ горитой туhаламжа хүргэхөөр хараалагдажа, коллективэй абаhан социалис уялга дотор лаблагдаhан юм. Хүдөө ажахын захилые болзорhоонь урид, hара бүхэнэй 20-ой үдэр болотор дүүргэхэ, шубуунай фермэнүүдтэ хэрэглэгдэхэ оньhожоруулагдаhан транспортёрнуудые 1972 ондо бүтээхэ, шефтээ абаhан Яруунын аймагай «Победа» колхозой конторо, клуб, hургуулиие халуун уhаар дулаасуулха түхеэрэлгэ тодхохо гэжэ хараалагдаа.

Манай инженерно-теплотехнигүүд А. В. Копылов, В. А. Михалёв урдань пеэшэнгээр дулаасуулагдадаг конторо, клуб, hургуули, больницые халуун уhаар дулаасуулха түхеэрэлгэ хабсаргахын тула проектнэ хүдэлмэри хэжэ дүүргээ.

Н. ДЕМИН,
«Электромашина» заводой инженер.

СССР: БАРИЛГАДА—500 МИЛЛИАРД ТҮХЭРИГ

1971—1975 онуудта—юhэдэхи түсэбтэ табан жэлдэ — Совет гүрэн капитальна барилгада, тодорхойлон хэлэбэл, 501 миллиард түхэриг hомолно. Энэ хадаа урдахи табаң жэлэйхидэ орходоо 50 шахуу процентээр ехэ болоно.

СССР-тэ ямар ажал хэрэгүүдтэ иимэ ехэ мүнгэ зөөри гаргашалагдаха юм?

Совет правительствые толгойлогшо Алексей Николаевич Косыгинай КПСС-эй XXIV съезд дээрэ хэлэhэн үгэ энэ талаар дурдахада таарамжатай. Тусхайлбал, тэрэ иигэжэ хэлээ hэн: «Табан жэлэй түсэбэй гол шухала зорилгонууд капитальна барилгада мүнгэ hомололгын манай политикые тодорхойлно». Юhэдэхи түсэбтэ табан жэлдэ Совет ороной ажалшадай бэелүүлхэ гол зорилгонууд мүнөө бүхы дэлхэй дээрэ мэдээжэ болонхой. Энэ хадаа арадай ажаhуудалай материальна ба соёлой хэмжээе нилээд дээшэлүүлгэ мүн. Гүрэн түрымнай барилгада hомолhон 500 гаран миллиард түхэриг эдэ зорилгонуудые бэелүүлгэдэ гаргашалагдаха юм. Хэдэн зуугаад шэнэ фабрика, заводууд, байрын гэрнүүд, hургуулинууд баригдаха: хото городууд, hуурин тосхонууд урган бодохо.

Мүнөө үедэ СССР-эй капитальна барилгын онсо шэнжэнь юун бэ гэхэдэ, арадай хэрэглэмжын эдлэл хэрэгсэлнүүдые үйлэдбэрилдэг предприятинуудые барилгада горитой мүнгэ зөөри гаргашалагдаха байна. Урда табан жэлэйхитэй сасуулхада, юhэдэхи түсэбтэ табан жэлдэ хүнгэн промышленностьда—90, эдеэ хоолой ба мяха-hүнэй — 60 процентээр, арад зоной ажаhуудал хангалгада мүнгэ hомололго хоёр дахинаар ехэ болохо гэхэ гү, али хүнгэн промышленностиин 500 предприяти, мяха. hү үйлэдбэрилэн буйлуулха 1170 комплекс, шубуунай 585 фабрика шэнээр баригдаха. 575 миллион дүрбэлжэн метр талмайтай гэр байра барилгашад ашаглалгада тушаажа, арад зондо бэлэглэхэ юм.

Түсэбтэ табан жэлэй түрүүшын жэлдэ капитальна барилгын хүдэлмэри амжалта түгэсөөр хэгдэhэн байна. 1971 ондо 87,7 миллиард түхэригэй гэхэ гү, али урда жэлэйхиhээ 7 процентээр ехэ барилга хэгдэжэ, арадай ажаhуудал хангалгын эд бараа үйлэдбэрилдэг хэдэн зуугаад, мүн 400 тухай промышленна ехэ предприятинууд ашаглалгада оруулагдаа. 108 миллионhоо үлүү дүрбэлжэн метр талмайтай 2 миллион 300 мянган квартира баригдаа.

Совет социалис экономико түсэбэй ёhоор хүгжэнэ. Хүндэ индустрида, хүнгэн промышленностьда мүнгэ hомололго үргэдхэгдэхэhөө гадна, экономикын шухала hалбари болохо хүдөө ажахыда айхабтар ехэ мүнгэ зөөри гаргашалагдаха юм. Эдэ жэлнүүдтэ хүдөө ажахые хүгжөөлгэдэ 128,6 миллиард түхэриг hомологдонхой. Энэ хадаа долоодохи-наймадахи түсэбтэ табан жэлнүүдтэйхитэй адлирхуу болоно. Хэрбээ хүдөө нютагуудые материально-техническэ талаарнь хангалгатай (техникэ, үтэгжүүлгэ, электрын элшэ хүсэн) нягта холбоотой мүнгэ зөөриие хараада абабал, хүдөө ажахыда 158,3 миллиард түхэриг гаргашалагдаха.

Түсэбтэ табан жэлэй түрүүшын жэлhээ энэ мүнгэ зөөри үрэ ехэтэйгээр ашаглагдаа. 1971 ондо хүдөө ажахые хүгжөөлгэдэ, урда жэлэйхидэ орходоо, 10 процентээр ехэ мүнгэн гаргашалагдаа. Энээнhээ хаража үзэхэдэ, шэнэ табан жэлдэ совет хүдөө ажахые хүгжөөлгэдэ hомологдоhон мүнгэ зөөри үрэ ехэтэйгээр ашаглагдажа, колхоз, совхозуудай экономикын улам hалбаран хүгжэхэ байhаниинь дамжаггүй.

1971—1975 онуудта имагтал шэнэ предприятинуудые барилгада бэшэ, харин хүдэлжэ байгаа предприятинуудые hэльбэн заhалгада, техническэ шэнэ түхеэрэлгээр хангалгада ехэ мүнгэ зөөри табигданхай. Энэ хадаа социалис экономикын үйлэдбэриин хүсые ехэдхэхэ арга зам болоно. Шэнээр бариhанда орходоо, hэльбэн заhабарилгада 10—15 процентээр бага мүнгэ зөөри гаргашалагдажа, үйлэдбэриин хүсэн богони болзор соо ашаглалгада үгтэхэ байна. Юhэдэхи табан жэлдэ энэ мүн лэ [illegible] тажа, хүдэлжэ байгаа предпр[illegible] hэльбэн шэнэдхэлгэдэ урд[illegible] дахин ехэ мүнгэн hомологдо[illegible]

Совет орон ажахыгаа түс[illegible] эрхилжэ, шухала хэрэгтэй [illegible] нуудые бодхоолгодо гол [illegible] дуулдаг. 1971 ондо мүн лэ [illegible] гаа. Түсэбтэ табан жэлэй [illegible] жэлдэ ороной арадай [illegible] гын дүнгүүд тухай СССР-эй [illegible] тистическэ управлениин мэд[illegible] харуулагдаhан хүндэ ба хүн[illegible] ленностиин шухала предп[illegible] ашаглалгада үгтэлгэ энээни[illegible]

...Юhэдэхи түсэбтэ табан ж[illegible] орондо капитальна барилгын [illegible] асари ехэ юм. Тэрэнэй бэел[illegible] Соведүүдэй ороной экономи[illegible] шадал улам хүгжэхэ, хүн зон[illegible] дал hайжарха, баян дэлгэр б[illegible] на.

Римма Ш[illegible]
экономикын эрдэмэй [illegible]

АГУУЕХЭ ХАНИ БАРИСААНАЙ АША ҮРЭ

ЯХАДАЙ АВТОНОМИТО СОВЕТ СОЦИАЛИС РЕСПУБЛИКЫН БАЙГУУЛАГДАҺААР 50 ЖЭЛЭЙ ОЙ МҮНӨӨДЭР ГҮЙСЭБЭ

[ЯХ]АДАЙ АССР-эй ажалшад ...эhэ яhатанhаа бүридэhэн ...оронойманай бүхы ...тай хамта «Совет Республикан удай байгуулагдаhаар 50 ...до бэлэдхэл тухай» ЦК-гай тогтоолые ехэ ...тэйгээр, халуунаар угта... ...он манай арадта хоёр ойн ...жэл болоно. Юуб гэхэдэ, АССР-эй байгуулагдаhаар ... ой байгша оной апре...-до гүйсэбэ.

... баяр баясхаланта ... бүхы дэлхэйн ...дай вождь ба баг... ...мунис парти болон «Со... ...ние байгуулагша Влади... ...ич Ленинэй нэрые омогор... ...данабди. Парти ба прави... ...ын национальна политикын ...үри табиха үедөө тэрэ ...лэhэн байдаг: «Башки... ...публикые автономито бол... Автономито Татарай рес... байгуулха ёhотойбди, зүүн ...адууд тушаа мүн лэ тиимэ ...үргэлжүүлхэ ёhотойбди... Автономито Совет Социа... ...ублика В. И. Ленинэй ... ба хүтэлбэреэр байгуу... ...юм. Түрүүшын ревкомов... ...түбүүд ба аша гушанар, ...ын бүхы ажалшад агууе... ...нгоо захяа заабарие ню... ... сүсэгы мэтээр сахижа В. И. Ленин Яхадай үгы... ...й конференциие амар... ... иигэжэ бэшээ бэлэй: ... засагай дарлалтаhаа ... тойонуудай мүлжэл... сүлөөлэгдэжэ байhан ...ша арад нойрhоо hэри... ...түдэлмэришэд ба таряа... ...туhаламжаар ажалшадай... ...агые хүсэд бэхижүүлхэ ...раха байна».

...орон революциин урда тээ ... үгытэй ядуу байдалтай, ...гүй хаанта Россин гээг... ...нэгэ хизаар байhан юм, ...мо промышленность гэжэ ...й, хүдөө ажахыдань эртэ ...ай үйлэдбэриин онол арга ...дэг байгаа. Заха хизаар... ...та ба тундрада ажаhуудаг ...ангуушад, оро үсхэбэри... ...он хүшэр хүндэ байдалда ...аг бэлэй. Тэдэнэй олон... ...л байдалтай hэн. Хаанта ...ид нютагай тойонууд бо... ...рган баяшуултай хамта ажалшан арадые хайра гамгүйгөөр дарладаг, гэхэтэй хамта энэ баян хизаар нютагай үйлэдбэрилгын хүсэнүүдые хүгжөөхэ тухай нэгэшье оролдоогүй байгаа. Хаанта засагай үедэ Яхад орон политическэ шалтагаанаар сүлэлгэдэ эльгээгдэгшэдэй газар болоhон юм.

Агууехэ Октябриин Социалис революци хойто зүгэй арадуудые социальна ба национальна дарлал...

Яхадай республикын байгаалиин ашагта малтамалнуудые тодорхойлго ба тэрэниие ашаглалга, томо промышленность хурдан түргэнөөр хүгжэхэдөө энергетикэ бүхы түхэлэй транспорт түргэнөөр хүгжөөхэ харгы ба аэродромуудые бариха арга олгоhон байна. Совет засагай тогтоhоор 50 жэлэй ойн болотор Вилюйскэ ГЭС-эй түрүүшын агрегадууд ашаглалгада оруу...

ИЛАЛТЫН АЛХАМУУД

таhаа, үгытэй ядуу байдалhаа, хосорон hалалгаhаа абарhан байна. Яхадай республика ленинскэ национальна политикын ашаар, агууехэород арадай болон манай ороной бусад арадуудай аха дүүгэй туhаламжаар Совет засагай жэлнүүдтэ хүгжэнги промышленностьтай ба хүдөө ажахытай, hалбаран хүгжэжэ байгаа соёл культуратай автономито республика болоо.

Алта малтан абадаг предприятинууд тус оронийе индустриализацилгын түрүүшын барилганууд болоhон байна. «Алданзолото» гэжэ союзна трест (мүнөө «Якутзолото» гэжэ нэгэдэлдэ ородог комбинат болонхой) 1924 ондо байгуулагдаhан. Тус трест тэрэ үедэ бүхы орон дотор абтадаг алтанай ехэхэн хубииень үгэдэг hэн. Тэрэшэлэн нүүрhэнэй, ой модоной, нютагай, эдеэ хоолой промышленностиин предприятинууд тиихэдэ нэгэн доро бодхоогдожо эхилээ.

Баруун Яхадта алмазай туйлай ехэ хэбтэшэтэй газар олдожо, манай республикые улам холуур суурхуулаа. Тиигэжэ эсэгэ оронойманай алмаз малтан абадаг томо промышленность байгуулагдаа. КПСС-эй XXIV съездын Директивэнүүдэй үндэhөөр алмаз малтан абалга саашадаашье ехээр хүгжэхэ байна.

Яхадай территориальна Ленинэй орденто геологическа управлениин геологуудай оролдолгоор түмэрэй руда, газ, алтан, ртуть олдоhон байна. Яхадай республикада үгы ашагта малтамал хомор.

лагдаха байна. Эдэ үдэрнүүдтэ Яхадай ГРЭС-эй түрүүшын ээлжээнэй барилга дүүрэжэ, «Северное сияние» гэжэ түрүүшын электростанци холын Калымада хоёрдохи жэлээ хүдэлжэ байна.

Республика доторнай хаа хаанагүй барилга хэгдэнэ. Наймадахи табан жэлэй туршада, жэшээлхэдэ, энээнhээ урда тээхи бүхы табан жэлнүүдтэ hомологдоhонтой адли мүнгэн арадай ажахыда hомологдоо. Табан жэлэй туршада промышленностиин гол үйлэдбэриин фонднууд 2,7 ургаа, харин үйлэдбэриин хэмжээн 80 процент үлүүтэйгээр дээшэлээ. Барилгын 42 шэнэ предприяти эдэ жэлнүүдэй туршада ашаглалгада үгтөө. Юhэдэхи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ цемент гаргадаг завод ашаглалгада оруулагдажа, республикын барилгануудай эрилтэнүүдые хүсэд хангаха арга олдоо.

Совет засагай жэлнүүдтэ хүдөө ажахыда туйлай ехэ хубилалтанууд болоо. 1971 оной мэдээнэй ёhоор, бүхы Яхадта табан мэргэжэлтэн байhан. Колхозой байгуулалтын илалта хүдөөгэй ажалшадай ажаhуудал ба ажабайдалда, экономическа харилсаануудта бодото революци хэhэн байна. Мүнөө республика доторнай 57 совхоз, 15 колхоз, промышленна предприятинуудта мэдэлтэй 10 совхоз ба хамhабариин ажахынууд бии. 3,5 мянган трактор, 2 мянга шахуу ашаанай автомашина тэдэнэй мэдэлдэ үгтэнхэй. Дээдэ ба дунда эрдэмтэй 3 мянга гаран мэргэжэлтэд хүдөө ажахыда ажаллана.

Яхад арадай hураха бүхы арга боломжо бии. Һургуулинууд, техникумүүд, училищинууд болон гүрэнэй университет, СССР-эй Наукануудай академиин Сибириин отделениин филиал, научно-шэнжэлэлгын 14 институт республика соомнай тоологдоно. Яхадай республика мүнөө бүхы дээрэ үзэг бэшэг мэдэхэ хүн зонтой хизаар болонхой. Арадай ажахын бүхы hалбаринуудта оюун бэлигтэй мэргэжэлтэд ба эмхидхэгшэд урган гараа.

Эдэ бүхы амжалтануудайнгаа түлөө бидэнэр Коммунис партидаа, Совет правительстводаа, манай ороной бүхы арадуудай аха дүүгэй туhаламжада уялгатайбди. Яхадай АССР-эй предприятинууд, барилганууд дээрэ колхоз болон совхозуудта ороной 60 үндэhэ яhатанай түлөөлэгшэд эбтэй эетэйгээр ажаллана.

Яхадууд, хамнигад, юнагирнууд СССР-эй бусад арадуудтай хамта коммунизмын илан мандахын түлөө эдэбхитэйгээр тэмсэнэ. КПСС-эй XXIV съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые бодото дээрэнь бэелүүлэн, Ленинэй орденто Яхадай АССР-эй ажалшад юhэдэхи табан жэлэй түрүүшын жэлэй даабаринуудые амжалтатайгаар дүүргээ. Ехэ хэмжээнэй алмаз, олово, алтан, hүн, мяхан, овощ түсэбhөө гадуур тушаагдаа. 8.665 мянган түхэригэй ангай арhан гүрэндэ тушаагдаа.

Ойн баярай жэлдэ республикын ажалшадай урда улам ехэ, харюусалгатай зорилгонууд табяатай. Москва, Ленинградай предприятинуудай үүсхэлые дэмжэн, ССР Союзай, Яхадай АССР-эй байгуулагдаhаар 50 жэлэй ойе нэрэтэй түрэтэйгөөр угтахын түлөө табан жэлэйнгээ даабаринуудые болзорhоонь урид дүүргэхэ уялга абаа.

Республикын бүхы предприятинууд, колхоз болон совхозууд эдэ уялгануудаа бэелүүлхын түлөө мүрысөөн хаа хаанагүй үргэнөөр дэлгэрэнхэй. Яхадай АССР-эй ажалшадай социалис уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэхэ, үлүүлэн дүүргэхэ байhаниие байгша оной түрүүшын hарын дүнгүүд гэршэлнэ.

А. ГАЛКИН,
КПСС-эй Яхадай обкомой хоёрдохи секретарь.

ЭРДЭМ УХААНАЙ ХҮГЖЭЛТЭ

Совет засагай бүри түрүүшын жэлнүүдтэ холын Мальжагарскада hургуули нээгээд, үгытэйшүүлэй үхибүүдые яхад хэлэн дээрэ үзэг номдо hургажа эхилхэдэнь ямар ехэ баярлаан, хүхилдөөн болоо гээшэ hэм! Эрдэмдэ hураха гэжэ жэгтэйгээр оролдодог hэмди. Эндэхи багахан hургуули дүүргэгшэдэй дундаhаа хэдэ хэдэн эрдэмтэд, партийна, советскэ хүдэлмэрилэгшэд, багшанар, врачнар, инженернүүд гараа. Тиихэ үедэ хүл нюсэгөөр hургуулида ороhон Ф. Г. Сафронов мүнөө түүхын эрдэмэй доктор, профессор болоо, дүүнь М. Г. Сафронов ветеринарна эрдэмэй кандидат, хүдөө ажахын эрдэм шэнжэлэлгын Яхадай институдай директорээр хүдэлжэ байна.

Хаа хаанагүй иимэл байhан юм. Һургуулинууд, техникумүүд хойно хойноhоо нээгдээ. 1956 ондо багшанарай институт Яхадай гүрэнэй университет болгогдоо. Эндэхи долоон факультедтэ 6,5 мянга шахуу студентнэр hуража байна. Яхадай 10 мянган хүн зон бүридэ 215 дээдэ эрдэмтэд хүртэнэ гэхэ гү, али Францяhаа 4 дахин, Турциhаа 15 дахин олон болоно.

СССР-эй Наукануудай академиин Сибирьтэхи отделениин филиал байгуулhан ушар хадаа республикын ажабайдалда ехэ удха шанартай үйлэ хэрэг байhан юм. Филиалай эрдэмтэд наукын олон hалбаринуудаар шэнжэлэлгэ хэжэ байдаг, хойто хизаарай үйлэдбэрилгын хүсэнүүдые хүгжөөхэ, республикын экономико, соёл культура дэбжээхэ зүбшэлнүүдые үгэдэг байна.

Республика дотор 21 эрдэм ухаанай эмхи зургаанууд бии юм. Эдээндэ 1200 эрдэмтэд, тэрэ тоодо эрдэмэй 400 доктор, кандидат хүдэлнэ. Түүхын эрдэмэй докторнууд, профессорнүүд Г. П. Башарин, И. М. Романов, философиин эрдэмэй доктор, профессор А. Е. Мординов, физико-математическа эрдэмэй доктор А. И. Казьмин, медицинын эрдэмэй доктор, профессор П. И. Крылова, хэлэ бэшэгэй эрдэмэй доктор Е. И. Коркина, педагогическа эрдэмэй доктор, профессор В. Ф. Афанасьев болон бусад бултадаа эндэхи үндэhэ яhатад болоно.

Совет засагай яхад арад зониие дэбжээhэн, үргэhэн үльгэр жэшээе эдэ баримтанууд тобойсо гэршэлнэ ха юм.

В. АНТИПИН,
СССР-эй Науканuудай академиин Яхадай филиалай президиумэй түрүүлэгшын орлогшо, экономикын эрдэмэй кандидат.

Энэл даа, Яхадай суута алмаз!

ГЭГЭЭН ГЭРЭЛТЭ ЕРЭЭДҮЙ

Арбан табан жэлэй саада тээ дүрбэн бага колхоз нэгэдэжэ, «Эльгяйский» гэжэ совхоз байгуулагдаа бэлэй. Мал ажалай хүшэр хүндэ ажалые оньhожоруулха талаар энэ хугасаа соо ехэ юумэн хэгдэhэн юм. Мүнөө манай совхоздо 100 гаран трактор, элдэб түхэлэй 60 автомашина, хүдөө ажахын 200 гаран машина тоологдодог. Манай совхоз республика дотороо мэдээжэ болоhон ажахы юм.

Үхэр мал ба адуунай hүрэг жэлhээ жэлдэ олошорно. Мүнөө совхознай 10 мянган толгой эбэртэ бодо малтай, 5 мянган адуутай.

Агуухэ Октябриин 50 жэлэй ойн hайндэр бидэндэ мартагдахагүй. Тиихэдэ манай совхоз Ленинэй орденоор шагнагдаhан юм.

Мал ажалай бригадын бригадир, Социалис Ажалай Герой Д. Т. Андреевэй, Ленинэй орденто hаалишан М. Е. Спиридоновагай нэрэнүүдээр совхозоймнай бүхы хүн зон омогорходог гээшэ.

Юhэдэхи табан жэлэй түрүүшын жэлэй дүнгүүдэй ёhоор, Кюндяинска hү hаалиин фермын коммунис ажалай коллектив бултанhаа түрүүлжэ ябана. Фермэдэ hү hаалга, уhалалга хүсэд оньhожоруулагданхай. Олон hаалишад үнеэн бүриhөө 3 мянган литрhээ доошо бэшэ hү hаана. Хойто зүгэй районуудта энэмнай нилээд ехэ амжалта гээшэ.

Хүдөөгэй залуушуул эрдэмдэ hурана. Бидэнэр мүнөө өөрын инженертэй, багшанартай, врачнуудтай болообди.

Би өөрөө бага наhанhаа мал ажалда ябаха эрмэлзэлтэй агша hэм. Тиимэhээ Яхадай гүрэнэй университедэй хүдөө ажахын факультет дүүргэжэ, зоотехник болонхойб. Харин үнгэрэгшэ жэлдэ намайе, яхад юрын басагые, манай ороной засагай дээдын зургаанда — совет парламентда hунгаа.

Р. ИВАНОВА,
«Эльгяйский» совхозой Кюндяинска отделениие эрхилэгшэ, СССР-эй Верховно Соведэй депутат.

...дай гүрэнэй хүгжэмтэ театрай ендэр дээрэ Г. Комраковой «Бүргэдүүд хойшоо нииидэнэ» гэhэн балет табигдана.

Баялиг ашаглагдажа эхилбэ

1921 оной апрель hарада В. И. Ленин иигэжэ бэшэhэн байдаг: «РСФСР-эй картые харагты даа. Вологдоhоо хойгуур харагты... Томскhоо хойшо айхабтар ехэ газар дайда бии, энээн дээрэ хэдэн арбаад болбосоронги томо томо гүрэнүүд багтаха байгаа гээшэб. Эдэ ехэ газар дайда дээрэ эртэ урда сагай мунхаг харанхы, бүри зэрлигшүү гү, али ёhото зэрлигшье байдал байна бшуу». (Хүсэд суглуулбари, 43-дахи боти, 228 нюур).

СССР-эй Зүүн хойто зүгтэ Яхадай Республика оршодог. Тэрэнэй газарынь 3062 мянган дүрбэлжэн километр болодог. Энэ хадаа Россин Федерациин газарай зургаанай нэгэ хуби болоно, Франциин газарhаа 5,5 дахин ехэ, Италиинхиhаа—10 дахин, Англиин газарhаа 12 дахин ехэ болоно. Яхад ороной газар дайда ашагта малтамалаар айхабтар баян юм. Теэд эдэнь имагтал совет засагай жэлнүүдтэ нээгдэжэ эхилэнхэй.

1923 он. Америкын, Японой болон Англиин булимтарагшадай туhаламжаар Совет засагта эсэргүү добтолго зүүн талаhаань хэжэ эхилhэн генерал Пепеляевай булимтархы ааша үшөө хүсэд усадхагдаагүй байба. Сагаантан нюдаргашуулай бандидууд үшөө ой тайгаар тэнэжэ ябаа. Тэрэ үедэ үшөө залуу автономито республика болоhон Яхадай областной партийна организаци болон правительство аласые харан хүдэлдэг байба. Алтанай эхинэй бэлшэртэ алта бэдэржэ эхилхэ гэжэ шиидэбэ Үнинэй коммунист алта бэдэрэгшэ Вольдемар Бертин гэгшын ударидалга доро артель эмхидхэгдээ hэн.

Орто-Сала гэжэ горхон хүрөөд, яхадууд, эвенкэнүүдэй нүүдэл урсануудые харахадаа алта малтагшад ехэ гайхаба бшуу. Бүлбэнүүр-хонхонуудые зүүhэн буганууд бэлшэжэ ябаба. Тэндэнь түүдэбшэнүүд носоно, хажуугаарнь хүнүүд ябана, үхибүүд шууялдана. Мэдэн гэхэдэнь, тэндэхи хэдэ хэдэн эвенкэнүүдтэй сугтаа яхад Михаил Тарабукин эндэхи алтанай уурхай олоhоор жэл тухай болоhон байба. Энээн тухайда hураг суу бүхы орон дотор түргэнөөр тараба. Тиигээдшье хүн зон энээ рүү олоорoo ерэжэ эхилээ бэлэй. Иигэжэ хэдэн жэлэй үнгэрөөд байхада, Алдан—алтанай промышленностиин томо район болобо. Мүнөө манай ороной Зүүн хойто зүгтэхи алтанай эгээн томо уурхайнууд болон шанаржуулгын фабриканууд эндэ хүдэлжэ байнхай.

Алданай газар дайда гансахан алтаараа суурхадаг бэшэ даа. 1941 ондо ангуушан В. Н. Захаров баабгайн мүр мүшхэжэ ябаhаар харабтар үнгэтэй ялагар шулуу олоhон юм. Тэрэнь слюда-флогопит байба. Мүнөө эндэ «Алданслюда» гэжэ томо комбинат байгуулагданхай.

Дайнай хойто тээхи жэлнүүдтэ Алданай районд тон hайн шанартай шулуу нүүрhэнэй айхабтар ехэ хэбтэшэ олдоhон юм. Энээнhээ 60—100 модоной газарта хэдэн миллион тонно хэбтэшэтэй түмэрэй руда олдоо hэн. Яхад ороной урда зүгтэ манай ороной металлургическа шэнэ центрэй байгуулагдаха саг холо бэшэ.

Гушаад, дүшөөд онуудай үеэр Усть-Майска, Оймяконско районуудта алтанай баян уурхайнууд, Верхоянска районд—олово олдоhон юм. Эдэ нютагуудта томо томо комбинадууд болон приискнүүд байгуулагданхай. Республикын холын хойто хизаарта, Хойто мүльhэтэ далай шадар алтанай шэнэ районууд олдонхой. Геологуудай удаа барилгашад энээ руу ерэнхэй.

Зүүн Сибирьтэ—Яхадай газар дээрэ алмазай уурхайнууд олдонхой гээд 1956 оной мартда КПСС-эй XX съездын ендэр дээрэhээ мэдээсэгдээ hэн. Энэ мэдээсэл бүхы дэлхэйдэ тараа. Урда Африкын алмазна хизаарай түб—Претория гэгшэдэ журналистнуудай пресс-конференци болоо hэн ха. Бүхэдэлхэйн алмазай синдикадые зонхилогшо Чарлье Тулливер гэгшэ (энэ хүнэй эсэгэ революциин урда тээ Яхад ороноор хэдэн удаа ябаhан, Алданда хоёр жэл байhан юм) энэ хөөрэлдөө үнгэргөө hэн. Тингэхэдээ тэрэ хүн дэлхэйн картын хажууда ерээд:

— Энэ Москва, эндэhээ Эрхүү хүрэтэр 5 мянган модо болохо. Саашаа Мирный тосхон хүрэтэр 1500 километр ой тайга, намаг болдогтой харгы, энээниие гаталхань бэрхэтэй. Тэрэ багтань барилгын материал, машина, металл гэжэ байхагүй. Эдээниие эндэ асарха хэрэгтэй. Теэд хаанаhаа, яагаад асархаб? Шэрэнги тайга соогуур харгы гаргаха гээшэ элhэн саахараар хаалта барииhантай адли бэшэ юм гү. Ородой алмаз худар алмазаарнь лэ харгы гаргаха хэрэгтэй болохо ха даа. Ородууд энээндэ зүбшэлөө үгэхэнь бэрхэтэй бээз. Теэд өөhэдөө энээн руу яажа харгы гаргаха гээшэб? — гээд Тулливер hэжэглэнгээр миhэрээ гэхэ.

«Ородой алмаз амитанай хүрэхэгүй газарта олдоо ха», «ородой алмазда харгы татахын аргагүй», «хэзээшье бүтэхэгүй хэрэг» гэhэн гаршагуудтайгаар баруун ороной газетэнүүд үглөөдэрынь гараа гэхэ. Теэд совет хүнэй хүсэл зориг, совет ороной түгэс хүсые капиталис дэлхэйн зонхилогшод хаанаhаа мэдэхэ бэлэй.

Яхад ороной алмаз ашаглахын тулада бүхы орон хабаадалсаа. Советскэ Союзай бүхы хизаар нютагуудhаа хүсэтэ техникэ, мэргэжэлтэд, бэрхэ хүдэлмэришэд энээн руу ерэжэ эхилээ. Эдэнэр Мирный гэжэ алмаз малтагшадай город, Айхал гэжэ тосхон, шанаржуулгын фабрика болон уурхайнуудые бария, харгы зам, хүүргэнүүдые, хаалтанууд болон электростанцинуудые бария. Вилюй мүрэн дээрэхи гидроэлектростанци Октябриин революциин 50 жэлэй ойдо түрүүшын хүсэ үгэжэ эхилээ. Мүнөө эндэ хоёрдохи ээлжээниинь баригдажа байна. Энэ ГЭС-эй электрын элшэ хүсэн алмаз малтагшадай фабрикада дамжуулагдахаhаа гадна, тэрэ шадарай районуудта татагдажа, хүдөөгэй зоной ажал хүнгэдхэжэ, байдалыень гэрэлтүүлжэ байнхай.

Удачно гэдэг алмазай баян гэгшын уурхайда шанаржуулгын томо комбинат баригдажа байна. Энэ барилга Бүхэсоюзна комсомолой габшагай барилга гэжэ соносхогдонхой.

Ленэ мүрэндэ шудхадаг Вилюй мүрэнэй адагтахи шэнжэлэлгын уурхайhаа 2574 метр тухай гүнзэгыhөө газай дэлбэржэ гарахадань, 1956 оной октябриин 15-да мүн лэ иимэрхүүгээр шашалдажа байгаа агша hэн. Эндэhээ Якутск хүрэтэр, тэндэhээ Покровско барилгын комплекс (эндэ томо ханатай гэр барилгын, цементын заводууд болон бусад бии юм) хүрэтэр газай 400 модоной лини татагданхай. Мастахска уурхайhаа газай линиин шэнэ hалаа татагдажа байна. Энэ барилгые мүн лэ бүхы гүрэмнай барина.

Яхад орон гансахан байгаалиин хэбтэшэ баялигаар суурхадаг бэшэ ааб даа. Мүн ехэ газар дайдань ой модоор хушагданхай. 11 миллиард кубометр тухай ой модоной нөөсэтэй юм. Энэнь оронойманай бүхы ой модоной нөөсын 15% болоно. Тиин ой тайга гээшэмнай мүн үнэтэй сэнтэй ан гүрөөл ха юм даа. Орон дотор баригдадаг бүхы сагаан песецүүдэй хахадhаа ехэнхинень, үенэй арhанай 70—80 хубиие, бүхы ондатрын гурбанай нэгэ хубиие Яхад орон үгэдэг. Ангуушад олон хэрмэ, булга баридаг юм. Олон тоото гол мүрэнүүдтэ, нуурнуудта 40 гаран янзын загаhан бии гэжэ эрдэмтэд тоолоhон байна.

Хүдөө ажахын гол hалбари—мал ажал юм. Бүхы ажахынуудта 364 мянган үхэр, 157 мянган адуу морин, 359 мянган буга бии.

Хүйтэн энэ хизаарые ашаглажа байhан улад зоной ажал хэрэгые парти, правительство үндэрөөр сэгнэдэг байна. Социалис Ажалай Геройн ундэр дээдэ нэрэ зэргэ таби гаран хүндэ олгогдонхой. Советскэ Союзай орден, медальнуудаар хэдэн зуу мянгаад хүн шагнагданхай. Совет хүнүүдэй баатарлиг шанга ажалаар хойто зүгэй баялиг уудалагдажа байна.

Д. НИКОЛАЕВ,
«Кыым» газетын редакторай орлогшо.

Семён ДАНИЛОВ

М. Горькиин нэрэмжэтэ РСФСР-эй гүрэнэй шангай лауреат

МИНИИ ОРОД ХЭЛЭН

Ленинэй дуугаралсаhан
хэлэн хадань
гансал
Ород хэлые
шудалха hэм
заатагүй.
В. МАЯКОВСКИЙ.

Арадайм баялиг —
уран хэлэндээ
Анханhаа хойшо би дуратайб.
Арай багаhаа энэ хэлэн дээр
Аба, эжыгээ нэрлэжэ
даданхайб.

Орой болотор гуурhаа баряад,
Ори гансааран бэшэжэ
hуухадам,
Үгытэй бэшэхэн яхад хэлэнэйм
Үгэнүүд дутана шүлэг,
дуундам.

Арад бүхэнэй хэлэ бэшэгэй
Алтан жасада мүнхэрэн ороо
Оршуулгагүйгөөр,
хэндэш ойлгосотой
Ород-совет үгэнүүднай.
Бүхы эрдэмэй түлхюур
баринхайб.

Бүхы замбуулинтай
танилсанхайб.
Ород хэлэтэйл би байhандаа
Олон дабаа дабахаб даа.

Африкын негр, Франциин
докер,
Аяар Кубын ажалша хүнүүдээр
Агуу энэ хэлэн дээр
Аятай хөөрэлдэжэ шадахаб
даа.

Сүлөөтэ арадуудай нангин
холбооe
Дүлэтэ тугнай гэршэлэн
далбаа.

Олоң яhатанай түлөөлэгшэд
бидэнэр
Ойлголсонобди нэгэл ород
дээр.

Ажалай, жаргалай, манай
хэлэн
Арюун, баян, удха ехэтэй.
Агуу Ленинэй түрэл хэлые
Амяа татан шагнана Дэлхэй!

...ыгын эзэнтэй нүхэсэнхэй

...ушанай заяан элдэб ян... ...аг. Олзотойшье, хоо... ...гэртээ бусаха саг ... Үбгэд олзоборилгын ...тайгын эзэн—Байанай ...дура зоргоноhоо болодог ...болодог. Шандаган гү, ...нэй урьхада ороходо, ...солбон гүрөөhэн гү, али ...гүйжэ ерэhээр буу... ...нда тудахадань тайгын ...г барюулба гэжэ хэл...

...й газар дайдада совет ... тогтомсоор «тайгын ... «хуулиин» хүсэн эли ...дадаа. Тайга соо ёhотой ... болоо. Энэ гү, али ...гын хүбшэhөө хэды ан ...олзоборилхоб гэжэ ха... болоо, тэрэнhээ гадуур ...гуудые ой тайга соо... үсхэбэрилжэ эхилээ.

...хэдэ, дайнай жэл... Дунда-Колымска район... ондатрын табигдаhые Васильевич Волков hайн... «Тэжээлэй үбhэ ногоо... ...н, үбэлдөө таhа хүрэ... нуурнууд соо тэдэ түр... үдэжэ, табан жэл бо... ...хада 2 мянга үлүүтэй ... тоологдожо байба. ...«...колымыский» гэжэ ... мүнөө жэл бүри энэ амитанай 200—300 мянган арhа тушаана.

Волков өөрөө наймадахи табан жэлэй туршада 21298 ондатрын арhа, 266 үенэй, 28 үнэгэнэй арhа гүрэндэ тушаагаа юм. Бүхыдөө 52 мянган түхэригэй олзо гэхэ гү, али 21 жэлэй даабари дүүргээ. Ангуушанай энэ амжалтые Эхэ оромнай үндэрөөр сэгнэжэ, тэрээндэ Социалис Ажалай Геройн нэрэ зэргэ олгоhон байна. Тэрэ КПСС-эй обкомой гэшүүнээр, Яхадай АССР-эй Верховно Соведэй депутадаар hунгагданхай. Волковтоной ехэ хүбүүн мүн лэ эсэгынгээ мэргэжэлые шэлэжэ абанхай. Иван Васильевичай hамган Анна Васильевна—Эхэ-герой юм. Тэрэ 11 үхибүүтэй. Зүгөөр нүхэрэйнгөө асарhан ангуудай арhа элдүүрилжэ шададаг. Тэрэ продукцинь хододоо нэгэдэхи сортоор тушаагдадаг.

Суута ангуушанай амжалтаар омогорхомоор. Ойн баярай жэлэй нэгэдэхи кварталай түсэбые 1,5 hара соо дүүргэнхэй. «Аза талаантай, тайгын эзэн «Байанайтай нүхэсэhэн хүн» гээд хани нүхэдынь Волков тухай хэлсэдэг.

С. ВИНОКУРОВ.

...ТЯБРИИН ...ШААР ...ҮНДЭЛҺЭН ...ҮҮН

Совет засагай бүри түрүүшын жэлнүүдhээ эхилээд энэ нютагта арадай искусство хүгжэжэ эхилээ hэн. 1930 ондо Яхадай гүрэнэй театр нээгдээ.

«Нюргун Ботур» гэжэ хүгжэмтэ драмые 1940 ондо Москвада харуулhан ушар хадаа Яхадай АССР-эй соёлой ажал ябуулгада ехэ удха шанартай байhан юм. 1957 ондо Москвада болоhон Яхадай литература, искусствын үдэшэнүүдэй үедэ энэ зохёол хоёрдохёо табигдаа hэн. «Дүшэн жэлэй саада тээ Яхад орон хүгжэнги искусствагүй байhан гэжэ hанахада, үнэншэхөөр бэшэ байна даа. Яхадай хүгжэмтэ драмын театрай табиhан «Нюргун Ботур» гэжэ оперо Москвада шагнажа hуунабди. Өөрынгөө шэнжэ түхэлөөр, шэнэ hэбшээгээрээ энэ зүжэг хүн зоной сэдьхэл буляаба. Яхадай субад-алмаз мэтэ арад зоной гэрэлтэ hайхан сэдьхэл энээн соонь нээгдэнэ бшуу» — гээд «Правда» тиихэ үедэ бэшээ бэлэй.

Яхадта мүнөө дүрбэн театр бии юм. Клубууд, соёлой байшангуудай, арадай театрнуудай тоо олошоржол байна, уран hайханай хэдэн мянган кружогууд хүдэлнэ.

Үндэhэн оперо, баледэй табигдахаяа байhан тухай гоёор зураhан зарлалнууд үйлсэнүүдтэ няагдаатай байхадань хэн гайхахаб даа. Хэдэн олон яхад яhатан хүгжэмэй дээдэ эрдэмтэй болоhон. Яхадай АССР-эй габьяата артистка, Яхадай хүгжэмтэ драмын театрай дуушан Анегина Ильина Прагада, Мюнхендэ болоhон дуушадай уласхоорондын конкурсын лауреат болонхой.

Аха дүү республикануудай драматургнууд, композиторнуудай зохёолнуудые манай театр табидаг юм. П. И. Чайковскиин «Евгений Онегин», Дж. Вердиин «Травиата», А. Аданай «Жизель» гэжэ балет, Г. Литинскиин «Улаан бөө», Г. Комраковой, Э. Алексеевэй «Манчара тухай дуун» гэжэ яхад оперонууд, В. Кацай «Кюн-Куо», Г. Комраковой «Бүргэдүүд хойшоо ниидэнэ», Ж. Батусвай «Чурумчуку» гэжэ яхад баледүүд манай театрай ендэр дээрэ табигдажа байнхай. Москва, Ленинград, Киев болон бусад городуудай артистнар, хүгжэмшэд, дуушад манай нютаг ерэжэ, концерт табидаг юм. Яхадай литература, искусствын үдэшэнүүд hүүлэй жэлнүүдтэ Тува болон Магаданда үнгэргэгдөө hэн, манай зохёолшод Киргиз, Горно-Алтай айлшалаа. Искусство гээшэмнай иигэжэ манай ороной арад зониие бэе бэедэнь дүтэлүүлнэ, түрэл гарал болгоно бшуу.

Д. ХОДУЛОВ,
СССР-эй арадай артист.

Яхадай республикын ой тайгада элдэб янзын ан гүрөөл элбэг юм. Эндэхи ангуушад жэл бүри хэдэн мянгаад түхэригэй булганай, хэрмэнэй, ондатрын ба бусад ангуудай арhа гүрэндэ тушаана. Мүн тиихэдэ халтар хара үнэгэдые үсхэбэрилдэг гүрэнэй ажахынууд бии болгогдонхой.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: халтар хара үнэгэнэй арhан сортлогдоно.

Баршуудхын Дүүхэй тухай гэхэ гү даа, али Үлеэгэй гурбан зуун жаран зургаан боохолдой (шүдхэр) тухай домог аяар хоёр зуугаад жэлэй саана Байгалай хойто бэеын һуурин нютагуудаар тараһан юм. Гэбэшье энэ домог һанаанһаа абтажа зохёогдоогүй, харин Дүүхэй гэжэ нэрэтэй басаган холын тэрэ сагта үнэхөөрөөшье байһан гэхэ.

Дурагүй хүндөө хүсөөр хадамда үгтэһэн басаган түрэл нютагаа тэрьедэжэ ерэнэ. Хээлитэй болоһон басагые нютагайхидынь, мүн түрэлхидынь шоо үзэжэ, һөөргөө хадамуудтаа ошохыень баадхана. Басаган эрид шууд арсана. Хадам эсэгынгээ ерээд байхадашье таһа арсаад, һүниин харанхыгаар гэрһээ һэмээхэн гаража, һубарюу шэнэһэдтэ ерэжэ, бэедээ гар хүрэжэ наһа барана. Тиигэхэдэнь нютагайхидынь оргойто бөөе ерүүлээд, бэсэ хардажа үхэһэн газартань мүргэл хүүлэһэн гэхэ. Үгытэй ядуу, һүзэгшэ харанхы уладые зоргоороо мэхэлжэ, хууража, һүрдөөлгэжэ һураһан бөө элдэбээр самнажа, «энэ басагантнай заяан болоод, аяар 366 боохолдойе ударидажа ябана» гэжэ шал худал һураг суу тарааһан байха.

Энэ домогой удхаар бэшэгдэһэн туужаһаа хоёр хэһэг уншагшадай анхаралда табинабди.

Матвей Осодоев

Баршуудхын Дүүхэй

туужаһаа хэһэг

I

Ургы сэсэгээр бүрхөөһэн үргэн дэлюун Үлеэ нютагта үльмы дээрээ үндэлзэһэн, борьбо дээрээ бордойһон абхай дангина түрөө, гараа гэһэн һураг суу дээрэ дэһэлбэ, доро доһолбо ха. Арбан долоогоо гэшхэжэ ябаһан абхай дангинын хоолой хонгёо, хухалга аялгань хоёр дабхар дабаанай саанаһаа ханхинажа, хүбшэ тайга соохи бугын урамдаһаншуу зэдэлэгшэ һэн.

Хэн хүнэй хүүхэн хүн зониие һонирхуулба гээшэ ааб гэжэ асуугаал һаа, Орголи үндэрэй хормой даран, Түлгэ айлда шадар, һубарюу шэнэһэдһээ холо бэшэ оршодог Улаан-Бургааһата гэжэ тииргэн нугада үгытэй ядуушаг Баршуудха гэгшэ һуудаг байгаа. Эгээл тэрэнэй бүлэдэ Дүүхэй гэжэ нэрэтэй басаган түрэһэн гэхэ.

Энэ басаганай һураг суу дуулаһан Үдын ноёдой Баадха гэгшэ нэгэтэ Баршуудхын газаа морёо татажа, һөөл бардам юумэ тэргэһээ бууха забһартаа тэнзэгэр томо гэдэһээ эльбэсгээжэ, садхаланаар эбһээлжэрхибэ.

Уулагар тэнэг хүбүүндээ һамга бэдэржэ ябаһаар Халюута нютагта үнжөөд, тэндэхи баянайда тэрзытэрээ хүндэлүүлхынгээ забһарта, үгытэй ядуу зониие арһа яһандань хүрэтэр зарахада, баян эзэндээ үнэн сэхэ ябадаг юм гэжэ хэлсэһэн байгаа. Һогтуу галзуугаар бэеэ магтажа һууха һамбаандаа Баршуудхын Дүүхэй тухай халта мүлтэ дуулаад, уулагар тэнэг хүбүүндээ һамга хүүлэхэ гэжэ бодобо. Ушар иимэһээ хэр зэргэ шадалтай һуудагыень һэмээхэн ухашалан мэдэбэл даа. «Туйган тулюур, үгытэй ядуу айлайхидһаа хайшан гэжэ иимэ арюухан сэбэр, һүбэлгэн ухаансар басаган түрэдэг бэ, гайхалтай. Тиихэдэ манай үхибүүд ямар бэ. Торгон дээрэ хүльбэржэ, тоһон соо умбажа байдаг аад, мүртэй юумэ хэжэ бирадаггүй муутай ха юм» гэжэ тэндэхи һамгадай хэлэхые дуулахадаа Баадха баян сэдьхэлээ ханаадхиба. Үгытэй Баадхые һүнэһыень гаратар айлгаад, ямаршье гарзагүйгөөр басагаарнь бэри хэжэ шадаха байһанда тэрэ баясаа ха юм.

Баадха баянай ороһон нютаг, айл бүхэндэ тэрэниие ехэтэ хүндэлдэг. ерэжэ ябахыень хараһаар газаа гаража угтадаг, халюун зээрдэ моринь сэргэдэ абаашажа уядаг. бэлэй. Харин мүнөө тэрэниие хэншье угтабагүй. Үгытэй Баршуудхада хэрэгсээлгээгүйдөө сухалдабашье, холын харгыда хүлэршэһэн морёо хэлтышэнхэй хашааһаа уяад, дүлии хүнэй обхогод гэхээр ханяажархиба. Тиихэдэншье амитай амитан харагдабагүй.

«Э-эх даа! Баршааша наймааша баян Баадха мори уяха сэргэгүй, үгытэй яндан хүнтэй худа оролсохоор ерэбэ гээшэ гүб. Зорижо ерэһэн хойноо басагыень хараад гараха байна гэжэ сэдьхэһэн Баадха үүдыень татажа ороод, нэн түрүүн басагыень онобшолон харан сасуу һаргаһан мэтэ нюдөөэ анижархиба. Сэмсэгэр гоё бэетэй, арюухан сэлмэг шарайтай, аялдар зулгы харасатай хүүхэниие жара хүрэтэрөө хараадүй ябаһан Баадха баян тээлмэрдэн, үүдэнэй хажууда анириггүйхэн зогсошолой. Шабар пеэшэнэй саана юушьеб даа дархалжа һууһан баабайдаа Дүүхэй дүтэлөөд:

— Баабай, айлшан ерээ,—гэжэ налагайханаар хэлэбэ.

Баадха баян гэр соохиниень хулгай нюдөөр хаймадан хараадхиба. Тээд мүртэй юумэн харагдабагүй. Гэбэшье гэр соохинь ариг сэбэр, модон поолынь ялайштараа элһэ дүүлжэ байгаад угаагданхай. «Иимэ бэрхэ, нарин нягта хадань энэ хүүхэниие нютагайхидынь магтаа ёһотой. Одооошье даа ажалша бэрхэ бэритэй боложо налайхамнай гээшэ», —гэжэ сэдьхэхэншье тэрэ гэлэй. Тиигэһээр байтарнь Баршуудха пеэшэнэй саанаһаа гаража:

— Айлшан худа, наашаа алад орыт. Юундэ үүдэндэ зогсобот?—гэжэ уряал табиба.

Абхай дангинын һайханда хорхойтошонхой, шиираг залуу ябахадаа иимэ шүлһэ һайруулма сарюун басагантай дэрэ ниилүүлхэ аргагүй байһанаа шаналжа, ганса баяжахые шунахайрһан эхэ, эсэгынгээ үгэдэ ороод, мүн баһа баян айлай басагантай баадхалгын хүсөөр гэрлэжэ, энэ болотороо амиды мэндэ ябаһанаа дурсан һанажа, сэбэр гоё басаганда инагуулан тэбэрюулхэ хубигүй байгаашье һаам, ори гансахан хүбүүмни тиимэ гоё жаргалда хүртэхэл байха гэжэ шэбшэбэ. Тиигэжэ байтараа гэнтэ солоохой ороод, урагшаа шүүд халта даб гэхэтэйгээ:

— Хүлисэгты, хэнэйдэ орожо ерэбэ гээшэбиб?—гэжэ мохитоһон хэршэгэнүүр хоолойгоор дуугараад, сонхын хажууда байһан Дүүхэйе хилам хараадхиба.

— Баршуудха гэгшындэ орожо ерэбэлта даа, айлшан худа,—гэжэ гэрэй эзэн мэдүүлбэ.

— Аа, зүб оробол тойб Сайн, байна,—гэжэ Баадха баян дуугараад, Дүүхэйн асаржа табиһан һандали дээрэ таатай зохидоор лабхайн һуушаба.

— Сайн даа, сайн.

— Адууһа мал һайн байна гү?—гэжэ Баадха ёһын тэдысэ һонирхобо.

Баяд ноёдой мэхэ гохые һайса мэдэхэ болоһон Баршуудха огтошье гайхабагүй, харин нэгэ тон шухала гү, али өөдэгүй муу юумэнэй тохёолдоходо заабол орожо ерэдэг һэмнай гэжэ тухайлба. Баадха баянай үе үе болоод лэ Дүүхэй тээшэ хултаганан харахые обёорходоо Баршуудхын досоо һэжэг түрэжэ, уряалгүй айлшандаа дурагүйдэжэ захалба. Наһан соогоо баяд ноёдтой мэеэрхэлдэжэ, хэлэ амаа бүлюудэжэ ябаагүй һэн тула бэеэ баряадхиба.

— Танаа юундэ таниинагүйбиб? —гэжэ Баршуудхын һонирхоходо, Баадха баян сожоошье хүдэлгэхэ хэбэргүй, һөөл бардамаар иигэжэ дуугарба:

— Үдын ноёдой Баадха баян гэгшые дуулаа һэн бэзэт?

Шабар пеэшэнэй саана нооһо ээрэжэ һууһан һамганиинь һууриһаа соморхоноор бодоод, Баадхые һэмээхэн шагаажа хараба. Гайхамаар юумэн үгы янзатай, Үлеэ нютагайнь хомхой хобдог баяшуулда тон адлирхуугаар харагдаха юм.

— Хари, хари даа. Дуулаһаншье байжа болохоб. Айлшан худа, та эндэ хүрэтэр ябаа гүт, али?—гэжэ Баршуудха үлэ мэдэг дуугарба.

Баадха баян һууриһаа аргаахан бодожо, Баршуудхын ойро ерэжэ һөөл уринаар хаража, хаража, үнинэй нүхэсэдэг нүхэрэйнгөө зэм мүрэ дээрэ гараа табидагтаал адли табяад, урдаһаань илдамханаар хараадхиба.

— Мүн даа, мүн. Эндээ гэжэ хэлэхэдэ. бүһэмни худын мүрөөр хүбүүмни хүрьгэнэй мүрөөр юм даа. Эрэ зон һэн хадаа үгэ хүүрээ ойлголсожо, эб зэбтээ оролсохо бэзэбди гэжэ найдаха байнаб, гэжэ Баадха баянай дуугархатай хамта Дүүхэйн нюрга уруу гэнтэ хүйтэ даажа, юугээшье хэхээ ойлгожо ядан байтараа гансата һэжэглээд, үүдээ хаб-яб нэшээд, бархиран шахуу газаашаа гүйжэ гараба.

Дүүхэй басаганай сошордохонь өөрынь онсо удхатай бэлэй. Үшөө нёдондо зун нэгэ баян хаанаһаашьеб ерээд, нюдэ аманданшье харагдаагүй хүбүүндээ хүсөөр бэри хэхэм гэжэ баадхахадань, Дүүхэй тэрьедэжэ үрдиһэн байгаа. «Нуга тииргэн олон, тиимэһээ Баршуудхын үхинһөө холо дээгүүр басагаар бэри хэхэ бэзэб» гэжэ тэрэ баян һанаад, хойто үдэрынь һөөргөө бусажа ошоо һэн ха. Наһаараа хүлһэншэлжэ ябаһаншье һаа, баяшуулай зөөридэ обтодог зарим үгытэйшүүл Баршуудхатай, мүн тэрэнэй һамган Сухаанагтай уулзаха бүреэ «миинтэ зөөриһөө дэмы арсаат» гэжэ гэмэрэлдэжэ һалагшагүй бэлэй. Тиихэдэнь Сухаанаг буруушье юумэ хэжэрхёо гээшэ гүбди гэжэ сэдьхэн, басагаа баянай хүбүүнтэй дэрэ ниилүүлжэ шадаагүйдөө заримдаа халаглажа, энээн тухайдаа үбгэндөө хэлэхэдэнь, тэрэнь таһа хоригшо һэн.

Дүүхэйн гүйжэ гарахада Баадха баян тообошьегүй. Юуб гэхэдэ, гартаа оруулха байһандаа бүтүүхэнээр найдажа байгаа ха юм.

— Даб дээрэ даха тайладаггүй һэм шуу. Һуун байн хөөрэлдүүжэбди, ноён ахай.—гэжэ хэлээд, бахардашаһан Баршуудха һамган тээшээ хилам хараад: — Холын аянда морилһон хүн үлдөөд, эсээдшье ябаа ёһотой. Сай юугээ...—гэхэтэйнь хамта Сухаанаг газаашаа гараад, балгааһандаа бушуухан оробо. Уданшьегүй балгааһанай тооноор буурал сагаан утаан бүр-бүрхэн гаража, бэеэ мэдэхэ эрхэгүй Дүүхэй шэрэм улхан соо зөөхэй шанажа, хуншуу тунатар шаршагануулжа оробо. Бүри һаяшаг балгааһанай саана хоронхой, арай дуулахаар һугшаржа һуухадань эжынь ерээд, елэн хара гүрэлөөснь эльбэсэгээн байжа аргадаба. «Хайшан гэхэбши, эхэнэр хүнэй хуби заяан нимэл хаям. Баадха баян бидэ хоёрһоо һурахагүйл» гэжэ шэншэрэнги хоолойгоор хэлэхэдэнь, баян Маншууд гэгшын захиралтаар хүбшэдэ гараад, модо отолжо байһан хайрата инаг Сэмбэлээ дурсан һанажа, уйдхар гашуудалыень хубаалдаха эгээ дүтын нүхэрэйнгөө үгы байһанда шаналаа һэн. Харин энэ үедэ Баадха Баршуудхатай зэргэлжэ һуунхай, уһан дээрэ урмэ хүшөөмөөр хөөрэжэ, амыень топодожо сүлөөгүй байгаа бэлэй.

— Зай, олон хүүртэ олзогүй, ганса хүүртэ гарзагүй гэлсэгшэ һэмнай. Арайл гэжэ зорижо ерэһэн урмандамни халуун шэхэ барюулна бэзэт гэжэ найдаха байнаб,—гэбэ Баадха.

— Эндэ манай хэхэ юумэн тон бага ааб даа. Хүбүү, басагадай өөһэдынь дуранһаа дулдыдаха болоно бшуу,—гэжэ Баршуудха томоотойгоор хэлэбэ.

Баадхын шарай гансата хубилжа, шалхагар зузаан шанаань атиралдан таталдана.

— Юун гэжэ? Бидэ эрэшүүл гүбди, али шүдхэр боохолдой гүбди? Энэ дэлхэй дээрэ амиды мэндэ ябаһан сагтаа үри хүүгэдэй мэдэлдэ орохо ёһогүйбди. Үбгэ эсэгэнэрэйнгээ нэрые нэрлүүлжэ, үнэр баян ажануухынь тулада худа оролсожо байна хаямди. Энээниие мартажа болохогүй,—гэжэ Баадха эридээр хэлээд, нюдэеэ хёлогод гүүлэбэ.

— Яахын аргагүй зүб хэлэнэ гээшэт. Харин баян үгытэй хоёрой худа оролсохо гээшэ хайшаахан юм ааб,—гэбэ Баршуудха.

— Һэ, үгытэй баян гэжэ юун байхаб. Та мүнөөдэр үгытэйт, харин үглөөдэр бултанһаа баян болошонхой налайжа һуухалта. Нютагайхидтнай барандаа танда атаархаха. Үсэгэлдэр таниие баһажа, доромжолжо ябаһан хүнүүд гансата анирггүйхэн болонхой, хойто үдэрынь үбдэгтэтнай мүргэжэ байхал. Миинтэ зөөриһөө арсаха гэжэ юун байхаб,—гэжэ Баадха баруун гарайнгаа долёобор хурга ёдогонуулба.

— Наһаараа хүлһэншэлжэ ябаһан миниин мэдэхэ юумэн зэлгэй юм бэзэ. Энээн тухайда Сухаанагтай хөөрэлдэжэ туршаа һаатнай...—гэжэ Баршуудхын обор тобор хоноор дуугархада Баадха уршагад гээд, һууриһаа обхолзон бодоод, шала дэбһээд абаба.

— Бидэ хоёрой үгээ ойлголсобол, эхэнэрнүүдэй мэдэхэ юумэн огто байхагүй, байхашье ёһогүй,—гэжэ Баадха бардамаар хэлээд, Баршуудхын баруун гарыень баһамханаар хам барижа, хурим түрынгөө болзорые хүсөөр шахуу гаргаад, намарай ялхитай хатуу харгыгаар бэеынгээ яншатар хатаргажа ошоһон гэхэ.

Баадхын үгэ хүүртэ Баршуудха тиимэ бэлээр орохогүй һэн. Харин энэ хэрэгтэнь Үлеэгэй суута баян Маншууд гэгшэ оролсоод: «басагантнай одоо һайхан заяатай бай гаа, энээнһээ арсахань сээртэй ха юм» гэжэ байгаад баадхалсаһан юм. Баян эзэнэйнгээ хэрзэгы шэрүүн зангые һайса мэдэхэ һэн тула Баршуудха зүбшөөлөө үгөө бэлэй.

(Үргэлжэлэлынь хожом гараха).

Эрхимүүдэй слёт

Үнгэрһэн гарагай долоондо Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ багшанарай институтда һуралсалдаа эрхим амжалта туйладаг, эдэбхи һайнтай студентнэрэй ээлжээтэ 3-дахи слёт үнгэргэгдэбэ. Энэ слёдые комсомолой комитедэй секретарь В. Пыкин нээжэ, амаршалгын үгэнүүдые хэлэбэ. Багшанарай зүгһөө Ж. С. Сажинов, профкомой зүгһөө М. Балуева гэгшэд үшөө ехэ амжалта туйлахыень студентнэртэ үнэн зүрхэнһөө хүсэбэд.

Аха нүхэдэйнгөө, багшанарай үгэдэ харюу болгон, 3-дахи курсын студентка Людмила Колова үгэ хэлээ. Ленинскэ стипендиатка Л. Колова һуралсалдаа. ниитын ажалда үшөө ехээр оролдохобди, эдэбхи үүсхэл гаргахабди гэжэ найдуулба.

Слёдой хүхюу согтой үнгэрхын хажуугаар студентнэртэ дурасхаалта бэлэг барюулагдаһан байна.

Г. БАЗАРЖАПОВА, студентка.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Улаан-Үдын «Горзеленхозой» хүдэлмэр[...] сэсэрлиг, гудамжануудай ургамалнуудые хиргажа байна.

А. МАНТАЕВАЙ фо[...]

Манай айлшад

ЭСТРАДЫН ДУУН, ЗЭДЭЛЫШ

Шара хилэн хүшэгын аалихан намилзаһаар һэхэгдэхэтэй адли, ендэр дээрэһээ гитара, барабанай, труба, саксафоной хүгжэм огсом шангаар зэдэлжэ, үни хүлеэгдэһэн «Виа-Мари» ансамблиин артистнарай концерт эхилшэлэй. Уужам салуу залаар багтахысаа сугларһан харагшад айлшадайнгаа ирагуу гоёор дуулажа. мүнөө үеын эстрадна хүгжэм шадамар бэрхээр гүйсэдхэхэдэнь сэдьхэлээ ханаба.

Һүүлэй үедэ эстрадна хүгжэм гол түлэб залуушуулай дунда үргэнөөр дэлгэржэ, дүрыень татадаг болонхойнь мэдээжэ. Юуб гэхэдэ, һара бүри шахуу гэхээр ниислэл хото Улаан-Үдымнай концертнэ зал, театрнуудта хүршэ область, хизааргуудһаа ерэһэн артистнар эстрадна хүгжэм, дуунай концертнүүдые харуулдаг болоо. Тиимэһээ городой ажалшад, диилэнхидээ залуушуул иимэ концерт-наада таһалгаряагүй харана.

Огсом хүхюун эстрадна хүгжэм улам шангаар зэдэлнэ. «Виа-Мари» ансамблиин дуушан, «Залуушуулай хоолой» гэһэн республиканска конкурсын лауреат Людмила Буц «Хабарай май», мари арадай дуунуудые ирагуу һайханаар хангюурдажа, харагшадай һайшаалда хүртөө. Энэ залуу басаганай гүйсэдхэһэн мари арадай дуун соо хоёр хүбүүнэй нэгэ басаганда дурлаһан тухай домоглоно.

Мүн барабан дээрэ наадагша Владимир Огурцов, артистнар Владимир Тактаров, Вячеслав Курапов. Владимир Шипилев. Сергей Белюков, Николай Кузнецов гэгшэдэй дэлхэйн арадай хэдэ хэдэн дуунуудые хонгёо гоёор хангюурдахадань зал соо альга ташалган аадар шэнгеэр шааяна. Гадна дурсагдагша ансамблиин артистнар шог ёгто дуунуудые яһала шадамараар, уран хурсаар гүйсэдхөө.

Концертын хоёрдохи хахадта залуу дуушан Людмила Сиренко эстрадна хүгжэмэй конкурсын дипломант Анатолий Морозов хоёр харагшадаа мүнөө үеын эстрадна шэнэ дуунуудтай танилсуулба. Бүхыдэнь абажа тобшоор хэлэбэл, Улаан-Үдын П. И. Чайковскиин нэрэмжэтэ хүгжэмэй учил[...] концертнэ зал соо болоһ[...] ансамблиин концерт гол ту[...] нөө үеын эстрадна хүгж[...] үргэнөөр дэлгэрүүлхэһээ [...] ССР Союзай байгуулагдаһ[...] дарта 50 жэлэй ойдо зор[...] аха дүү арадуудай искус[...] танилсуулга хэнэ.

— Бидэ концертынгээ про[...] мые наранай гараха аяар [...] зүүн зүгэй Камчаткаһаа [...] бди. Танай Улаан-Үдэдэ [...] бан концерт харуулаад, Кр[...] ска хизаараар ябаад гэр [...] сахамнай. Бидэнэй энэ ал[...] СССР-эй 50 жэлэй ойдо, [...] гэй хани халуун харилсаа [...] до зорюулагданхай гэээш[...] залуу дуушан «Залуушуула[...] лой» гэһэн республиканс[...] курсын лауреат Людмила [...] раха дээрээ тобшохоноор [...] бэлэй.

Вл. ЖИГЖИТ[...]

ЗЭМЭЭ ЭДЛЭХЭ

Аймагууд хоорондын (Баунта Ярууна хоёрой) агнууриин инспекцидэ хүдэлмэрилдэг юм. Албанай хэрэгээр һая Баунта ороһон аад, иимэ нэгэ юрэ бусын ушартай дайралдааб.

Северный посёлок шадархи ойн захада байгаалиин баялигта хоро хүргэһэн дүрбэн хүйхэрые балшыса бариһан байнабди. Тэдэнэрэй хоёрынь — Рязанцев, Бебякин гэгшэд «Газ-69» машинаар Шэтэ городһоо ерэһэн байгаа. Тус посёлогто ажаһуудаг Бубнов В. Я. Хамилов, Р. А. хоёрые дахуулжа агнууридa гараһан байна.

Республикымнай бүхы газар дээрэ агнууриин хоригдоод байһан үедэ, эдэ дүрбэн нюусаар агнаха гэжэ һэдэһэн байгса. Тиин «Иж-12» маркын томо хоёр буугаар дүрбэн гүрөөһэ алаа бшуу.

Байгаалиин баялигые хорооһон эдэ дүрбэн гүрэндэ 600 түхэриг түлөөд, сүүдэй шиидхэбэриин ёһоор зэмээ эдлэхэ болонхой.

С. БУДАЕВ.

ХИЛЫН СААНАҺАА

НЬЮ-ЙОРК

ИНДОХИТАДАЙ ФРОНТНУУД ДЭЭРЭ

ТАСС

Апрелиин 25-да США-гай агаарай-сэрэгэй хүсэнүүдэй самолёдууд Урда Вьетнамай нютагуудые бомбодожо үргэлжэлөө. Стратегическэ «В-52» түхэлэй бомбардировщигууд 900 шахуу тонно бомбо Контум провинциин нютагуудта хаяһан байна. «Агаарай ёлонууд» Куангчи провинцида, Анлок хото шадарай һуурин тосхонуудта добтолоо.

Дайсанай хэды шанга добтолгонуудые хээшье һаань, арадай сүлөөрэлгын зэбсэгтэ хүсэнүүдэй сэрэгшэд булимтарагшадые сэрэгэй 7 баазаһаань үлдэн намнаа. Патриодууд Дакто хотые эзэмдэөд. Контум хотые дайлан абахаар добтолго хэнэ. Мүнөө Түбэй хада гүбээлиг газарай провинциин дүрбэнэй гурбан хубинь патриодуудай гарта оронхой.

ХАНОЙ. (ТАСС). Апрелиин 10-һаа 20 болотор эрье шадарай Биньдинь провинцида патриодууд дайсанай 500 гаран солдадые хүлһөөнь буулгаһан, 5 самолёт, вертолет буудажа унагааһан, 13 танк һандааһан байна гэжэ эндэ ороһон мэдээсэлнүүдһээ элирнэ.

Урда Вьетнамай хойто хубида — Донгх хото шадар шанга байлдаанууд болоно.

Лаосой арадай-сүлөөрэлгын армиин хүсэнүүд байгша оной гурба һарын туршa соо ороной урда нютагуудта болоһон байлдаануудта хархис хүсэнүүдэй. Тайландын хүлһэншэдэй 2 мянга гаран солдат болон офицерые хүлһөөнь буулгаһан, 34 вертолет буудажа унагааһан, түлишэ, һомо хэрэгсэлнүүдые хадагалһан хэдэн складуудые тэһэлһэн байна гэжэ Каосан Патет Лао агентство мэдээсэнэ.

ПАРИЖ. (ТАСС). Шанга байлдаануудай үедэ Камбоджын патриодууд Пномпениин армиин бэхилэгдэһэн пунктые —Спеантрамые эзэмдэн абаба. Һүүлэй зургаан үдэрэй турша соо сүлөөлэлгын сэрэгшэд ороной зүүн талада шэбээлһэн дайсанай сэрэгүүдые найман пунктнуудһаань үлдэн намнаһан байха юм.

КАИР

АНВАР САДАТ ҮГЭ ХЭЛЭБЭ

ТАСС

Араб Социалис Союзай, хэблэлэй, информациин албанай түлөөлэгшэдтэй уулзалга дээрэ Египедэй Араб Республикын президент Анвар Садат үгэ хэлэбэ. Дүтын Зүүн зүгтэхи политическэ, экономическа, сэрэгэй байдалай асуудалнуудта, олониитын дунда ойлгуулаамжын хүдэлмэри ябуулха зорилгонуудта тэрэ тогтожо хэлэһэн байгаа.

«Дүтын Зүүн зүгтэхи байдалые хёмороотой байлгахын тула Холбоото Штадууд Израилиие дэмжэхэһээ гадна, Араб оронуудай арадуудта эсэргүү тэмсэлдэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана» гэжэ Египедэй Араб Республикын президент мэдүүлээ. Совет-Египедэй харилсаа холбоон США Израиль хоёрой холбоо барисаанһаа үндэһөөрөө илгаатай гэжэ А. Садат тэмдэглэбэ. Советскэ Союз манда политическэ, экономическа, сэрэгэй туһаламжа үзүүлнэ гэжэ тэрэ хэлээ. Манай харилсаа холбоон империализмда эсэргүү тэмсэлэй, бэе бэеэ хүндэлэлгын, хани барисаанай ёһо гуримуудта үндэһэлэнхэй.

НЬЮ-ЙОРК

ЦРУ ЛАОСТО ДАЙ ҮҮДХЭНЭ

ТАСС

Хүлһэнэй арми байгуулжа, США-гай тагнуулай түбэй захиргаан (ЦРУ) сүлөөрэлгын патриотическа хүсэнүүдтэ эсэргүүгээр Лаосто дай үүдхэнэ. «Лаосто зугадажа ошогшодто туһаламжа үзүүлхэ программа» гэдэг далда нэрэтэй ябуулгада Холбоото Штадуудай һомолһон мүнгэ зөөриие ЦРУ энэ талаар хэрэглэдэг байха юм. США-гай бүридхэлэй захиргаанай элидхэл соо энээн тухай хэлэгдэнэ. Энэ ябуулгада гаргашалагдахаар нёдондо жэлдэ һомологдоһон 69,8 миллион доллароой 52,2 миллиониинь хүлһэнэй армиие тэдхэлгэдэ гаргашалагдаһан байгаа.

ПАРИЖ

ИСПАНИИН БАРИЛГАШАД БУҺАЛГААЛНА

ТАСС

«Бүхы хүдэлмэришэд барилгашадые Мадрид тэмсэлдэ уряална» гэһэн плакадууд Испаниин ниислэл хотын байшан гэрнүүдэй ханада хадагданхай. Испаниин Компартиин ба хүдэлмэришэдэй комиссинуудай (нюусашаг демократическа профсоюзууд) уряада түрүүлэн харюусажа, апрелиин 24-дэ олон зуугаад барилгашад долоон үдэрэй бүгэдэ ниитын буһалгаа эхилһэн байна. Предприятиин эзэдэй дарлалта мүлжэлтэдэ эсэргүүгээр Мадридай хүдэлмэришэд-барилгашад тэмсэнэ.

Барилгашад—Испанида эгээн бага салин хүлһэтэй мэргэжэлтэд.

БОНН

Эсэслэн баталалгые дэмжэнэ

ТАСС

Москвада, Варшавада баталагдан абтаһан Федеративна Республикын договорнуудые дэмжэһэн хандалганууд доро гар табилга ФРГ-гэй элдэб хото городуудай предприятинуудта боложо байнхай.

Баруун Германида эгээн ехэ металлистнуудай профсоюз СССР ПНР хоёртой ФРГ-гэй хэһэн договорнуудые дары түргөөр эсэслэн баталхын түлөө тэмсэнэ. Энэ профсоюзай правлени Бундестагай депутадуудта нээмэл бэшэг эльгээжэ, договорнуудай түлөө дуугаа үгэхыень тэдэниие уряалһан байна. «Эдэ договорнуудые эсэслэн баталалга түгшүүрилтэ байдалые һулаpуулха политикын үргэлжэлэл болоно гэжэ батаар этигэнэбди» гээд бэшэг соо хэлэгдэнэ.

ПАТНА (Бихар штат)

ХАНИ БАРИСААН БЭХИЖЭНЭ

ТАСС

Соёлой харилсаа холбооe хүгжөөхэ талаар инди-совет бүлгэмэй 10-дахи национальна конференци эндэ боложо дүүрэхэдээ, Инди ба СССР-эй арадуудай хоорондохи хани барисаанай улам хүгжэжэ байһыень харуулба. Бүлгэмэй 800 таһагые түлөөлһэн мянга гаран делегадууд, хариин гүрэнүүдэй, тэрэ тоодо Советскэ Союзай, ГДР-эй, Бангладешэй делегацинууд конференциин хүдэлмэридэ хабаадалсаа. Бүлгэмэй һүүлэй хэдэн жэлэй турша соохи ажал ябуулгын дүнгүүд согсологдоод, саашанхи хүдэлмэриин түсэбүүд хараалагдаһан байна.

«Эб найрамдал, хани барисаан, харилсан ажаллалга тухай Индиин, Советскэ Союзай хоорондын договороор бэхижүүлэгдэһэн манай арадуудай хани барисаан хадаа үгытэй ядуу байдал усадхахын түлөө, экономикоёо хүгжөөхын түлөө, һалбаран сэсэглээшэ шэнэ Инди байгуулхын түлөө Индиин арадай тэмсэлэй амжалтын хүсэн түгэс арга нүхэсэл болоно»,—гэжэ деклараци дотор хэлэгдэнэ.

НЬЮ-ЙОРК

ПЛЕНДЭ ОРОҺОН СЭРЭГШЭДЫЕ ЗЭРЛИГ ДОШХОНООР ХЭҺЭЭНЭ

ТАСС

Египедэй пленде ороһон сэрэгшэдэй Израилиин түрмэнүүдтэ ямар эрхэ байдалда байһыень шалгаха гүйлтатайгаар Египедэй Араб Республикын правительство ООН-ой Генеральна секретарьта хандаба.

Египедэй плендэ ороһон сэрэгшэдые Израилиин засагаархид хайра гамгүйгөөр харшална гэжэ Генеральна секретарь К. Вальдхаймай нэрэ дээрэ эльгээгдэһэн бэшэг соо хэлэгдэнэ. Тодорхойлон хэлэбэл, һаяхан Египедэй плендэ ороһон сэрэгшэдые Израилиин солдадууд буудаһан байна.

НЬЮ-ЙОРК

ХУУРМАГ СУУДЛЭЛГЭ ҮРГЭЛЖЭЛҺӨӨР

ТАСС

Анджела Дэвисэй «хэрэг[...] сүүдлэлгэ Сан-Хоседэ (Ка[...] форни штат) боложо үргэл[...] һөөр. Гэмнэгдэгшын бэшэ[...] дые «бодото гэршэ бари[...] болгожо гэмнэхээр һэд[...] ябадалые эрэлхэг зоригто [...] мунистские үмөөрэгшэд эр[...] шууд буруушаажа байһа[...] дахинаа мэдүүлбэ.

Прокурор А. Харрисай сү[...] лэлгэ дээрэ харуулһан «А[...] желын бэшэгүүд удхаа[...] «коммунистские гэмнэхэ [...] һэдэлгэдэ ямаршье хабаа[...] гэжэ үмөөрэгшэ Л. Бре[...] тэмдэглээ. Американ хур[...] ёһо эбдэжэ, ФБР-эй (мүрд[...] гын федеральна бюро) аге[...] нүүд Лос-Анджелестахи А[...] жела Дэвисэй гэр байра соо[...] эдэ бэшэгүүдые абаһан бай[...] бшуу.

Иранай урда зүгтэ газар ехээр хүдэлөө. Шираһаа 160 километр зүүн урагшаа, тэрэнэй эпицентртэ хүсэниинь 8—9 балл болоо. Тэндэ 4 мянган хүн хосороо, 40 мянга шахуу хүн гэр байрагүй үлэһэн байна. Газарай хүдэлхэдэ 20 километр газарта газар хахаржа, тэрэнэй гүнзэгы зарим газарнуудтаа хэдэн метр болоно. Иранай правительство арад зондоо туһа хүргэхэ талаар түргэн зуурын хэмжээ ябуулгануудые абаба.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: газарай хүдэлһэн райондо.

ТАСС-ай фотохронико.

ПРАВДА БУРЯТИ[И]

Нэгэдэхи хуудаһанда. [...] барай тарилгада — эрхим[...] ротехника» — түрүү [...] «Тарилга түлэг дундаа» — [...] торепортаж. ТАСС-ай шу[...] мэдээсэлнүүд.

Хоёрдохи хуудаһанда. [...] си соогоо эрхимлэбэ» —ко[...] понденци. В. Подлесновэй [...] луушуулай техническэ тв[...] ство» гэһэн корреспонде[...] Улаан-Үдын Октябрьска р[...] до Хяагтын аймагай культ[...] үдэрнүүд тухай тоосоон.

Гурбадахи хуудаһанда. [...] хид аад. найдамтай юм гү[...] рейд хэһэн бригадын мате[...] «Финиш. Дахин старт» [...] В. Зомоновой корреспонде[...] «Һуралсалай шатанууд» — [...] луулбари. П. Калашни[...] «Революциин комиссар» [...] корреспонденци.

Дүрбэдэхи хуудаһанда. С[...] тивна мэдээсэлнүүд. Хи[...] саанахи һонинууд.

ЭНХИР ЭКРАН

ХОЁРДОХИ ПРОГРАМ[МА]
«ОРБИТА» ХАРУУЛНА

14.00 — Дамжуулгын [...] грамма. **14.05** — «Хүхюу [...] рандаш ба тэрэнэй ханни[...] һурагшадта зорюулагда[...] дамжуулга. **14.35** — Һ[...] һонин. **14.45** — Һурагшадта[...] рюулагдаһан дамжуулга. [...] ветскэ Союзай Герой, СССР[...] лётчик-космонавт В. И. Се[...] стьяновтай «Орлёнок» гэжэ[...] лестудиин юнкорнуудай [...] залга. **15.50** — Олон тү[...] ленинскэ университет. Нау[...] техническэ дэбжэлтэ түргэ[...] хэ талаар КПСС-эй зорил[...] **16.20** — «13 поручений» [...] уран һайханай фильм. **17.1**[...] «Минскэ тракторна заводой [...] лоон үдэр» 3-дахи дам[...]

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА
УЛААН-ҮДЭ ХАРУУЛНА

17.25 — «Экранда — М[...] вагай сатирын театр». **18.**[...] Телепанорама.

«ОРБИТА» ХАРУУЛНА

19.00 — Һүүлэй һонин. [...] — Спортивна гимнасти[...] уласхоорондын мүрысөөн [...] гэһээ дамжуулагдаха. **20.15** [...] «Борец и клоун» — уран һ[...] ханай фильм. **21.55** — «[...] рищ КамАЗ» — документ[...] фильм. **22.40** — «Хүгжэм [...] бултанда». СССР-эй гүр[...] симфоническа оркестрай [...] церт. Дирижёр СССР-эй ара[...] артист Е. Светланов. **24.00** [...] «Время» — информационно [...] грамма.

Редактор
Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ.

Н-01372. Заказ № 1245